

STUDIE OPTIMALIZACE OBECNÍHO SYSTÉMU NAKLÁDÁNÍ S KOMUNALNÍMI ODPADY V OBCI PRUŠÁNKY

Zadavatel studie:

Obec Prušánky
696 21 Prušánky 100
IČ: 00285226
DIČ: CZ00285226
Telefon: 518 374 125
e-mail: info@obecprusanky.cz
ID datové schránky: eg4bbvn

Zpracovatel studie:

Ing. Martin Vyvážil
635 00 Brno, Kachlíkova 887/9
IČ: 05379857
Telefon: 607 713 313
e-mail: vyvazil.m@seznam.cz
ID datové schránky: f3dk8vn

Datum zpracování studie: 09-10/2024

Dílo bylo realizováno v rámci projektu Podpory intenzifikace tříděného sběru v roce 2024 vyhlášeného společností EKO-KOM, a.s.

Obsah

Úvod	6
A. Analytická část	7
A. 1 Popis řešeného území.....	7
A. 2 Vyhodnocení stávajícího obecního systému sběru a nakládání s komunálními odpady na území obce (posouzení druhů, množství a zdroje vznikajících komunálních a jiných odpadů na území obce)	9
A. 2. 1 Obecně závazné vyhlášky.....	9
A. 2. 2 Smluvní vztahy.....	10
A. 2. 3 Informování a osvěta.....	10
A. 2. 4 Zařízení pro nakládání s odpady využívané obcí.....	10
A. 2. 4 Pasport sběrné sítě tříděného sběru	11
A. 2. 5 Produkce odpadů	12
A. 2. 5. 1 Celková produkce odpadů	12
A. 2. 5. 1. 1 Odpady kategorie nebezpečný odpad	13
A. 2. 5. 1. 2 Odpady kategorie ostatní odpad	13
A. 2. 5. 2 Produkce netříděných odpadů	14
A. 2. 5. 2. 1 Směsný komunální odpad (SKO) a objemný odpad	14
A. 2. 5. 3 Produkce tříděných odpadů	16
A. 2. 5. 3. 1 Plasty	16
A. 2. 5. 3. 2 Papír	17
A. 2. 5. 3. 3 Sklo.....	19
A. 2. 5. 3. 4 Kov.....	20
A. 2. 5. 3. 5 Biologicky rozložitelný odpad (bioodpad).....	22
A. 2. 5. 3. 6 Textil a oděvy	23
A. 2. 5. 3. 7 Jedlé oleje a tuky	24
A. 2. 5. 4 Zpětný odběr výrobků s ukončenou životností	24
A. 2. 5. 5 Stavební a demoliční odpady.....	24
A. 2. 6 Zhodnocení výtěžnosti jednotlivých komodit tříděných sběrů a efektivní využití sběrné sítě	25
A. 2. 6. 1 Zhodnocení výtěžnosti jednotlivých komodit tříděného sběru	25
A. 2. 6. 2 Efektivita využití sběrné sítě tříděných odpadů	26
A. 2. 6. 3 Výpočet potenciálů růstu vytříděných odpadů.....	27
A. 3 Ekonomická analýza odpadového hospodářství obce	29
A. 3. 1 Náklady na odpadové hospodářství s přepočtem na 1 poplatníka.....	29
A. 3. 2 Příjmy odpadového hospodářství s přepočtem na obyvatele.....	30
A. 3. 3 Porovnání výdajů a příjmů v odpadovém hospodářství obce.....	32
A. 4 Vyhodnocení základní evidence odpadů ve vztahu k evidenci odpadů do systému EKO-KOM a správnosti dat v rámci dotazníku	33
A. 5 Shrnutí a závěr analytické části.....	34

B. Návrhová část	35
B. 1 Východiska pro návrhovou část.....	35
B. 1. 1 Právní úprava hospodaření v obcích	35
B. 1. 2 Platné legislativní předpisy v odpadovém hospodářství ČR	35
B. 1. 2. 1 Zákon č. 541/2020 Sb. o odpadech	36
B. 1. 2. 2 Prováděcí vyhláška č. 273/2021 Sb. k zákonu o odpadech	39
B. 1. 3 Navržená opatření.....	39
B. 1. 3. 1 Snížení produkce odpadů	39
B. 1. 3. 2 Zvýšení efektivity třídění odděleného sběru	39
B. 1. 3. 3 Zvýšení efektivity nakládání s ostatními odpady	40
B. 1. 3. 4 Snížení nákladovosti celého systému	40
B. 1. 3. 5 Posouzení navržených doporučení s platnými právními předpisy	40
B. 1. 3. 6 Technickoekonomické posouzení navržených řešení.....	40
B. 1. 3. 7 Návrh financování navržených opatření.....	41
C. Zhodnocení souladu navržených řešení s POH kraje a s platnými právními předpisy .	42
C. 1 Posouzení navržených doporučení s POH Jihomoravského kraje	42
C. 1. 1 Cíle, zásady a opatření kraje na období 2016-2025, pro nakládání s vybranými odpady	43
C. 1. 2 Dotační možnosti pro změnu systému nakládání s odpady	43
C. 1. 3 Harmonogram implementace navržených řešení do praxe.....	44
C. 1. 4 Určení cílového stavu a způsobu vyhodnocování	44
D. Shrnutí – závěr	46
E. Příloha 1 – fotodokumentace sběrných sítí na tříděný odpad	47

Seznam tabulek

Tabulka č. 1	Souhrnné informace o obci	7
Tabulka č. 2	Vývoj počtu trvale žijících obyvatel v obci	8
Tabulka č. 3	Bytový fond.....	8
Tabulka č. 4	Druhy pozemků (ha) k 31.12. 2023.....	8
Tabulka č. 5	Stanoviště separovaného odpadu.....	11
Tabulka č. 6	Dostupné kubatury	11
Tabulka č. 7	Celková produkce odpadů	12
Tabulka č. 8	Produkce odpadů kategorie nebezpečný odpad	13
Tabulka č. 9	Jednotlivé složky kategorie ostatních odpadů	14
Tabulka č. 10	Produkce SKO a objemného odpadu.....	15
Tabulka č. 11	Produkce plastu	16
Tabulka č. 12	Produkce papíru	18
Tabulka č. 13	Produkce skla	19
Tabulka č. 14	Produkce kovu.....	21
Tabulka č. 15	Produkce bioodpadu.....	22
Tabulka č. 16	Celkové množství stavebních odpadů	24
Tabulka č. 17	Separovaného odpadu podle EKO-KOM, a.s.....	25
Tabulka č. 18	Zajištění dostupnosti sběrné sítě tříděného odpadu podle EKO-KOM, a.s.....	26
Tabulka č. 19	Efektivita využití nádob na tříděný sběr podle dat z roku 2023.....	26
Tabulka č. 20	Průměrná hmotnostní skladba SKO z obcí ČR v r. 2022 [% hm.].....	27

Tabulka č. 21	Potenciální složení SKO v obci v případě 100 % vyřídění.....	28
Tabulka č. 22	Potenciální složení SKO v obci v případě 75 % vyřídění.....	28
Tabulka č. 23	Náklady obce na jednotlivé komodity odpadů	29
Tabulka č. 24	Přehled příjmů (rok 2023) do OH v obci Prušánky s přepočtem na obyvatele.....	30
Tabulka č. 25	Vývoj krytí nákladů na tříděný sběr odměnou od EKO-KOM, a.s.	31
Tabulka č. 26	Vztah celkových nákladů a celkových příjmů [kg/ob.].....	32
Tabulka č. 27	Porovnání evidence odpadů pro ISPOP a pro EKO-KOM, a.s. za rok 2023...33	33
Tabulka č. 28	Množství odpadů, na které se vztahuje výjimka	38
Tabulka č. 29	Sazba pro jednotlivé dílčí základy poplatku za ukládání odpadů na skládku (v Kč/t).....	39
Tabulka č. 30	Indikátory k hodnocení odpadového hospodářství obce	45

Seznam obrázků

Obrázek č. 1	Hranice území obce Prušánky	7
Obrázek č. 2	Graf – Vývoj počtu obyvatel.....	8
Obrázek č. 3	Graf – Celková produkce odpadů	12
Obrázek č. 4	Graf – Produkce SKO a objemného odpadu	15
Obrázek č. 5	Graf – Měrná produkce SKO a objemného odpadu na 1 obyvatele	15
Obrázek č. 6	Graf – Produkce plastu	16
Obrázek č. 7	Graf – Měrná produkce plastu na 1 obyvatele.....	17
Obrázek č. 8	Graf – Výtěžnost plastu obce Prušánky a příslušné srovnávací skupiny	17
Obrázek č. 9	Graf – Produkce papíru	18
Obrázek č. 10	Graf – Měrná produkce papíru na 1 obyvatele	18
Obrázek č. 11	Graf – Výtěžnost papíru obce Prušánky a příslušné srovnávací skupiny	19
Obrázek č. 12	Graf – Produkce skla	19
Obrázek č. 13	Graf – Měrná produkce skla na 1 obyvatele.....	20
Obrázek č. 14	Graf – Výtěžnost skla obce Prušánky a příslušné srovnávací skupiny	20
Obrázek č. 15	Graf – Produkce kovu	21
Obrázek č. 16	Graf – Měrná produkce kovu na 1 obyvatele	21
Obrázek č. 17	Graf – Výtěžnost kovu obce Prušánky a příslušné srovnávací skupiny	22
Obrázek č. 18	Graf – Produkce bioodpadu	23
Obrázek č. 19	Graf – Měrná produkce bioodpadu na 1 obyvatele	23
Obrázek č. 20	Mapa rozmístění sběrných nádob na oleje a jedlé tuky.....	24
Obrázek č. 21	Graf – Výtěžnost separovaného odpadu podle EKO-KOM, a.s.....	25
Obrázek č. 22	Graf – Průměrná hmotnostní skladba SKO z obcí ČR v r. 2022.....	27
Obrázek č. 23	Graf – Struktura celkových nákladů v roce 2023 obce Prušánky a příslušné srovnávací skupiny	29
Obrázek č. 24	Graf – Struktura celkových příjmů v oblasti OH v roce 2023 obce Prušánky a příslušné srovnávací skupiny.....	30
Obrázek č. 25	Graf – Vývoj krytí nákladů na tříděný sběr odměnou od EKO-KOM, a.s.	31
Obrázek č. 26	Graf – Vývoj vztahu celkových nákladů a celkových příjmů	32
Obrázek č. 27	Rozmístění kontejnerových míst v obci.....	47
Obrázek č. 28	Sběrné místo na ulici Hlavní COOP	48
Obrázek č. 29	Sběrné místo na ulici Příční	48
Obrázek č. 30	Sběrné místo na ulici Školní	49
Obrázek č. 31	Sběrné místo na ulici Hodonínská	49
Obrázek č. 32	Sběrné místo na ulici Mlýnská-Novinky.....	50
Obrázek č. 33	Sběrné místo na ulici Krátká	50
Obrázek č. 34	Sběrné místo Nechory	51
Obrázek č. 35	Velkokapacitní kontejner na ulici Hlavní na okraji obce	51
Obrázek č. 36	Velkokapacitní kontejner Nechory (1)	52
Obrázek č. 37	Velkokapacitní kontejner Nechory (2)	52

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AOS	Autorizovaná obalová společnost
BRKO	Biologicky rozložitelné odpady
ČR	Česká republika
JMK	Jihomoravský kraj
KO	Komunální území
NO	Nebezpečný odpad
NK	Nápojové kartóny
ob.	Obyvatel
ORP	Obec s rozšířenou působností
OH	Odpadové hospodářství
SKO	Směsný komunální odpad
SD	Sběrný dvůr
OZV	Obecně závazná vyhláška

Úvod

Předmětem díla je vypracování Studie optimalizace obecního systému nakládání s komunálními odpady v obci Prušánky, která by posoudila současnou situaci a stanovila rámec dalších kroků v odpadovém hospodářství obce. Navrhne způsoby řešení v odpadovém hospodářství pro nastavení optimálních podmínek pro další rozvoj. Zajistí dlouhodobé plnění podmínek zpětného odběru a využití odpadu.

Dále je dílo realizováno v rámci projektu podpory intenzifikace tříděného sběru v roce 2024, který vypsal společnost EKO-KOM, a.s. Cílem projektu je podpora intenzifikace tříděného sběru odpadu s obsahem obalových složek v těch oblastech ČR, v nichž se předpokládá potenciál pro další rozvoj. Tímto krokem je podpořeno plnění nových recyklačních cílů v oblasti obalových odpadů Systému EKO-KOM v souladu se Strategií 21+ na období 2021–2030. Cílem projektu a studie je tak zajistit nastavení optimálních podmínek pro další rozvoj odpadového hospodářství pro občany obce a zároveň zajistit dlouhodobé plnění podmínek zpětného odběru a využití odpadu z obalů na území obce. Obec Prušánky uzavřela se společností EKO-KOM, a.s. Smlouvu o spolupráci a o zpracování studie Optimalizace hospodaření s komunálními odpady včetně jejich obalové složky, č. smlouvy [redacted], ze dne [redacted]

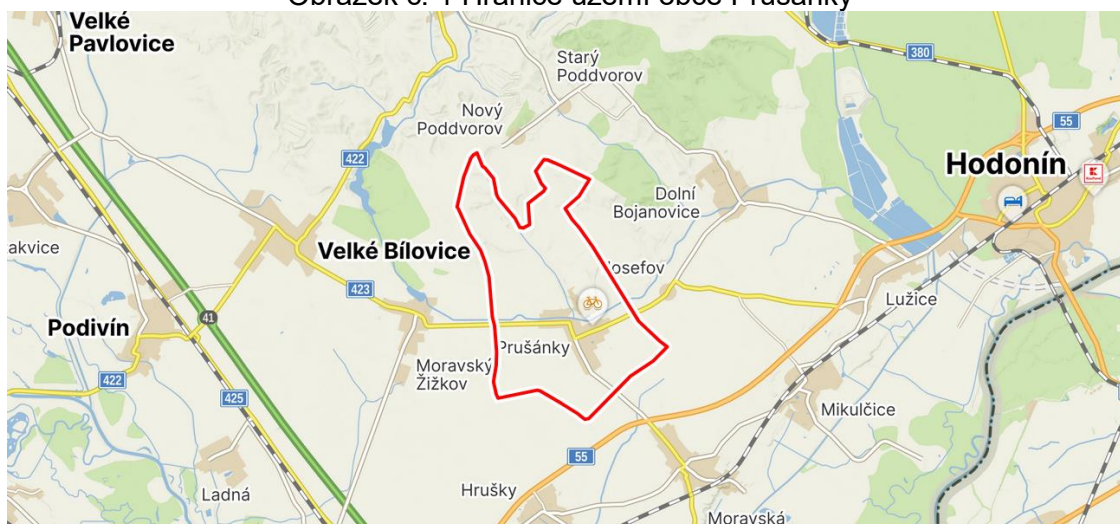
A. Analytická část

A. 1 Popis řešeného území

Prušánky se nachází v jihovýchodní části České republiky ve správním obvodu Jihomoravského kraje, oblasti NUTS 2 jihovýchod a administrativně spadá do správního obvodu ORP Hodonín. Obec Prušánky je samostatná obec se sídlem obecního úřadu, správní území je shodné s katastrálním územím. Stavební úřad je ve městě Hodoníně. Katastrální území obce hraničí na severu s obcemi Starý a Nový Poddvorov a Čejkovice, na východě s Josefovem a Dolními Bojanovicemi, na jihu s obcí Hrušky a Moravskou Novou Vsí, na západě s Moravským Žižkovem. Obec leží v úrodné krajině jižní Moravy ve vinorodém Dolnomoravském úvalu, přibližně 13 km západně od okresního města Hodonína, přibližně 15 km od města Břeclav a přibližně 65 km od krajského města Brna.

Převážnou část katastru tvoří velkovýrobně obhospodařovaná zemědělská krajina místy členěná rozptýlenou krajinou zelení, v níž převládá orná půda a vinice. Obec leží v rovinaté nivě říčky Prušánka, ohraničené na jihu návrším Jochy (200 m n.m.), na severu pak Nechorami (208 m n.m.). Vodní systém byl dříve – ještě v době existence menších hospodářství – doplněn rybníky Pod Kopečkem, Autěř, Nový rybníček, napájeny přítokem Lužnice, která se z něj vlévá do Prušánky. Nyní je zavodněna pouze nádrž Kaluže. Dále byly vybudovány na toku Lužnice dva protipovodňové poldry a byl obnoven Nový rybníček, který je v suchých letech bez vody.

Obrázek č. 1 Hranice území obce Prušánky

Zdroj: www.mapy.cz

Tabulka č. 1 Souhrnné informace o obci

Název:	Prušánky
Status:	Obec
Typ sídla:	Ostatní obce
ZUJ (kód obce):	586498
LAU1 (NUTS4):	CZ0645 – okres Hodonín
NUTS3:	CZ064 – Jihomoravský kraj
NUTS2:	CZ06 – Jihovýchod
Obec s pověřeným obecním úřadem	Hodonín
Obec s rozšířenou působností:	Hodonín
Katastrální plocha (ha)	1414
Počet bydlících obyvatel k 31.12.2023:	2170
Nadmořská výška (m n.m.):	185
První písemná zpráva (rok)	1261

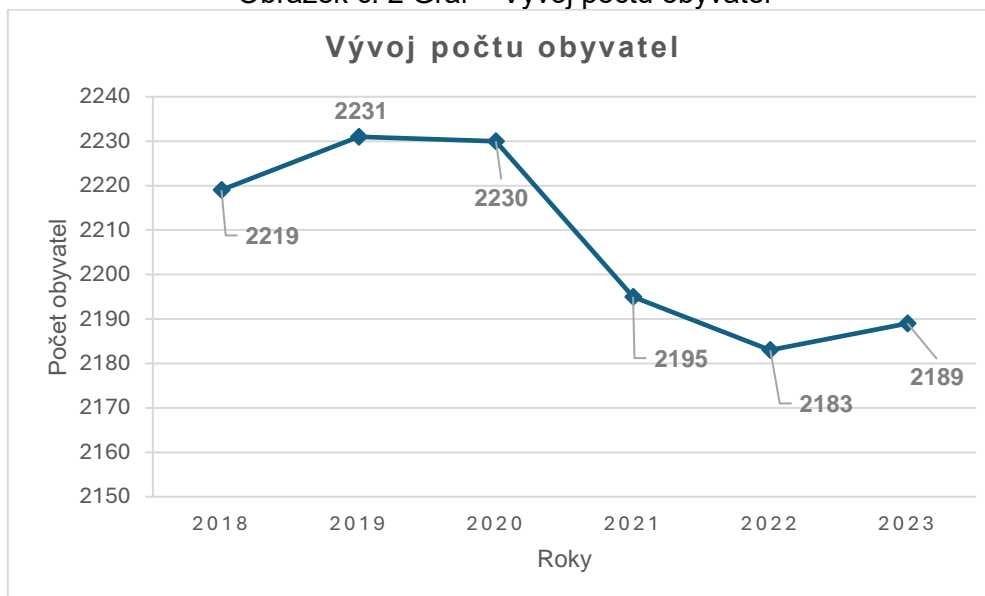
Zdroj: www.risy.cz

Tabulka č. 2 Vývoj počtu trvale žijících obyvatel v obci

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet obyvatel	2219	2231	2230	2195	2183	2189

Zdroj: www.czso.cz; vlastní zpracování

Obrázek č. 2 Graf – Vývoj počtu obyvatel

V obci aktuálně trvale pobývá 2 189 obyvatel. Ve sledovaném období 2018–2023 došlo k poklesu počtu obyvatel o 30 osob.

Tabulka č. 3 Bytový fond

Počet domů	Bytové domy	21
	Ostatní budovy	3
	Rodinné domy	835
	Celkem	859

Zdroj: www.csu.gov.cz

Z hlediska charakteru zástavby převládají v Prušánkách rodinné domy, ale nacházejí se zde také bytové domy. V obci je evidováno 835 domů a 21 bytových domů.

Tabulka č. 4 Druhy pozemků (ha) k 31.12. 2023

Celková výměra (ha)	1414
Zemědělská půda	1249
Orná půda	950
Chmelnice	-
Vinice	213
Zahrada	38
Ovocný sad	47
Trvalý travní porost	0
Nezemědělská půda	165
Lesní pozemek	21
Vodní plocha	21
Zastavěná plocha a nádvoří	41
Ostatní plocha	83

Zdroj: www.czso.cz

Celková výměra obce činí 1414 ha, z toho zemědělská půda je v obsahu 1249 ha a nezemědělská půda v obsahu 165 ha.

A. 2 Vyhodnocení stávajícího obecního systému sběru a nakládání s komunálními odpady na území obce (posouzení druhů, množství a zdroje vznikajících komunálních a jiných odpadů na území obce)

A. 2. 1 Obecně závazné vyhlášky

Obec Prušánky má vydanou Obecně závaznou vyhlášku obce č. 1/2023 (dále jen „OZV 1/2023“), o stanovení obecního systému odpadového hospodářství z účinnosti od 1. 9. 2023.

Obec Prušánky má dále vydanou Obecně závaznou vyhlášku obce Prušánky č. 2/2023 (dále jen „OZV 2/2023“), o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství z účinnosti 1. 1. 2024.

Poplatek je povinna platit:

- fyzická osoba přihlášená v obci,
- nebo vlastník nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášená žádná fyzická osoba a která je umístěna na území obce.

Sazba poplatku činí 780 Kč (předchozí OZV stanovala výši poplatku 650 Kč). Poplatek je splatný nejpozději 28. února příslušného kalendářního roku.

Od poplatku jsou osvobozeny osoby, které poplatková povinnost vznikla z důvodu přihlášení v obci a která je:

- a) poplatníkem poplatku za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci v jiné obci a má v této jiné obci bydliště,
- b) umístěna do dětského domova pro děti do 3 let věku, školského zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy nebo školského zařízení pro preventivně výchovnou péči na základě rozhodnutí soudu nebo smlouvy,
- c) umístěna do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc na základě rozhodnutí soudu, na žádost obecního úřadu obce s rozšířenou působností, zákonného zástupce dítěte nebo nezletilého,
- d) umístěna v domově pro osoby se zdravotním postižením, domově pro seniory, domově se zvláštním režimem nebo v chráněném bydlení,
- e) na základě zákona omezená na osobní svobodě s výjimkou osoby vykonávající trest domácího vězení,
- f) dlouhodobě mimo území České republiky, přičemž osvobození se vztahuje na dobu jejího pobytu mimo území České republiky; pojmem „dlouhodobě“ se pro účely této vyhlášky rozumí nepřetržitě aspoň po dobu 6 měsíců,
- g) osobou narozenou v daném kalendářním roce,
- h) držitelem průkazu ZTP/P.

Dále úleva na poplatek se poskytuje osobě, které poplatková povinnost vznikla z důvodu přihlášení v obci, v daném kalendářním roce dovršila 70 let a žije v nemovitosti zcela samostatně jako jediný člen domácnosti, ve výši 50 %.

V systému odpadového hospodářství obce je zapojeno 29 místních podnikatelů.

A. 2. 2 Smluvní vztahy

Provoz systému nakládání s komunálními odpady, včetně nebezpečných, zabezpečuje obec pomocí externích níže uvedených pověřených organizací a partnerů:

TESPRA Hodonín, s.r.o.

Papír a lepenka, plasty, sklo, kov, nebezpečné odpady

TextilEco a.s.

Oděvy

Skládka Hraničky, s.r.o.

Směsný komunální odpad, objemný odpad

TRAFIN OIL, a.s.

Oleje a jedlé tuky

ENVISERVIS, s.r.o.

Biologicky rozložitelný odpad

Kolektivní systémy zajišťují zpětný odběr vyřazených elektrozařízení s ukončenou živostí a pneumatikami. Obec má uzavřené smlouvy s těmito smluvními partnery:

Asekol s.r.o.

Elektrozařízení s ukončenou životností

ELEKTROWIN a.s.

Elektrozařízení s ukončenou životností

GREEN Logistics CZ s.r.o.

Pneumatiky

ECOBAT s.r.o.

Přenosné baterie

REMA Systém, a.s.

Elektrozařízení, elektroodpad, baterie a akumulátory s ukončenou životností

A. 2. 3 Informování a osvěta

Informování občanů o odpadovém hospodářství probíhá prostřednictvím obecního PRUŠÁNSKÉHO zpravodaje, který vychází čtvrtletně (4 čísla za rok). Obec pravidelně zveřejňuje informace k odpadovému hospodářství na svých webových stránkách.

A. 2. 4 Zařízení pro nakládání s odpady využívané obcí.

V obci jsou zařízení pro nakládání s odpady podle zákona o odpadech č. 541/2021 Sb. Zařízení pro nakládání s odpady jsou zapojena do obecního systému.

Jedná se o Sběrný dvůr, IČZ: CZB00716, který je umístěn na č. p. 394. Sběrný dvůr slouží ke shromažďování odpadů ostatních a nebezpečných odebíraných od občanů obce Prušánky a drobných podnikatelů. V rámci sběrného dvora je zřízen i zpětný odběr elektrozařízení, baterií, pneumatik a sběr objemného odpadu.

Dalším zařízením je Sklad odpadů, IČZ: CZB00194 který je umístěn v lokalitě Louky, Prušánky. Sklad odpadů slouží, jako recyklační plocha k uložení stavební suti před jejím zpracováním.

A. 2. 4 Pasport sběrné sítě tříděného sběru

Pasport sběrných míst odděleně soustředovaných složek komunálního odpadu v obci Prušánky je zanesen v mapovém podkladu a fotograficky zdokumentován v příloze č. 1 této studie. Zde je uveden celkový souhrn.

Tabulka č. 5 Stanoviště separovaného odpadu

Stanoviště		1	2	3	4	5	6	7	Celkem	
typ odpadu	objem l	Hlavní COOP	Příční	Školní	Hodonínská	Mlýnská-Novinky	Krátká	Nechory	ks	m ³
Papír	1550	1	1	1	1	1	1	1	7	10,85
Plast	1550	3	1	1	1	1	1	1	9	13,95
Sklo čiré/směsné	1550	2	2	2	2	2	2	3	15	23,25
Kov	1100	1	1	1	1	1	1	-	6	6,6
Textil	2150	1	1	-	-	1	1	-	4	8,6
Jedlé oleje a tuky	240	1	-	1	-	-	1	-	3	0,96
Bioodpad	1100	-	1	1	1	2	1	-	6	7,7
Celkem ks		9	7	7	6	8	8	5	50	91

V obci Prušánky je zřízeno 7 kontejnerových míst na separovaný odpad s celkovým počtem 50 ks kontejnerů a celkovým okamžitým dostupným objemem 91 m³. Přehled stanovišť je dostupný na této adrese:

<https://mapy.cz/s/jupabahule>

V tabulce jsou uvedeny celkové okamžité dostupné kubatury pro jednotlivá stanoviště a pro jednotlivé druhy odpadu.

Tabulka č. 6 Dostupné kubatury

Stanoviště	1	2	3	4	5	6	7
typ odpadu	Hlavní COOP	Příční	Školní	Hodonínská	Mlýnská-Novinky	Krátká	Nechory
Dostupný objem m ³							
Papír	1,55	1,55	1,55	1,55	1,55	1,55	1,55
Plast	4,65	1,55	1,55	1,55	1,55	1,55	1,55
Sklo čiré/směsné	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	3,1	4,65
Kov	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	0
Textil	2,15	2,15	0	0	2,15	2,15	0
Jedlé oleje a tuky	0,24	0	0,24	0	0	0,24	0
Bioodpad	0	1,1	1,1	1,1	2,2	1,1	1,1
Celkem	12,79	10,55	8,64	8,4	11,65	10,79	8,85

A. 2. 5 Produkce odpadů

A. 2. 5. 1 Celková produkce odpadů

Celková produkce odpadů obce Prušánky byla v roce 2019–3548 tun, v roce 2020–3824 tun, v roce 2021–3944 tun, v roce 2022 – 5387,40 tun a v roce 2023 – 2475,12 tun. Celková produkce odpadů je průměrně zastoupena z 74 % stavebním a demoličním odpadem.

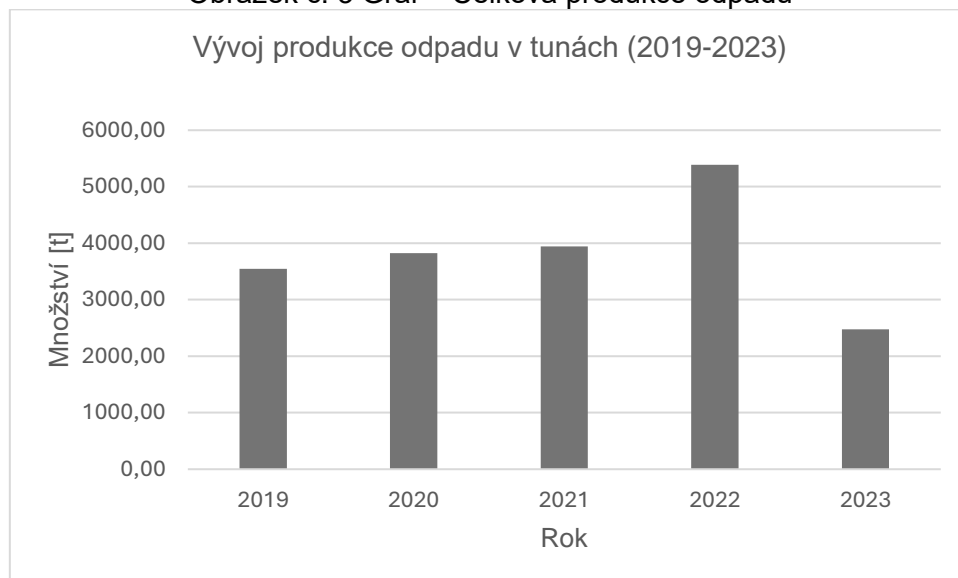
Tabulka č. 7 Celková produkce odpadů

Odpad	Množství [t/rok]				
	2019	2020	2021	2022	2023
Kategorie ostatní	3543,78	3820,91	3937,89	5385,46	2473,24
Kategorie nebezpečný	4,52	4,26	5,72	1,94	1,88
Celkem	3548,21	3824,08	3943,61	5387,40	2475,12

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

Na jednoho obyvatele obce je produkováno průměrně cca 1742 kg odpadu, z toho průměrně cca 235 kg SKO. Jednotlivé složky odpadů a měrná produkce pro jednotlivé druhy odpadů jsou komentovány níže uvedeném textu studie.

Obrázek č. 3 Graf – Celková produkce odpadů

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

A. 2. 5. 1. 1 Odpady kategorie nebezpečný odpad

Produkce nebezpečných odpadů (NO) je v obci Prušánky cca průměrně 3,66 t a zahrnuje především odpadní barvy, lepidla a znečištění obaly, dále se vyskytují stavební materiály obsahující azbest. Převzetí nebezpečných odpadů od občanů je umožněno ve sběrném dvoře obce. Nebezpečný odpad přebírá z obce společnost TESPRA Hodonín, s.r.o.

Tabulka č. 8 Produkce odpadů kategorie nebezpečný odpad

Množství [t/rok]	kategorie odpadu	2019	2020	2021	2022	2023
080317 Odpadní tiskařský toner obsahující nebezpečné látky	N	0,02				0,07
130208 Jiné motorové, převodové a mazací oleje	N	0,13	0,04	0,1		
150110 Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	1,26	1,09	1,94	0,5	0,26
150202 Absorpční činidla, filtrační materiály (včetně olejových filtrů jinak blíže neurčených), čisticí tkaniny a ochranné oděvy znečištěné nebezpečnými látkami	N			0,17	0,31	0,07
170605 Stavební materiál obsahující azbest	N	0,96	1,92		0,07	0,3
200114 Kyseliny	N					0,012
200119 Pesticidy	N	0,10	0,10	0,10	0,04	0,002
200127 Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky	N	2,05	1,1	3,36	1	1,15
200132 Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 20 01 31	N	0,004	0,02	0,05	0,02	0,012
Celkem kategorie nebezpečný odpad	N	4,52	4,26	5,72	1,94	1,88

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

A. 2. 5. 1. 2 Odpady kategorie ostatní odpad

Produkce komunálních odpadů kategorií ostatní v obci Prušánky je ročně 851–1019 tun. Množství SKO se výrazně mění, zvyšuje se, až v roce 2023 dochází k poklesu. Komunálním odpadům jsou podrobněji věnovány další kapitoly.

Tabulka č. 9 Jednotlivé složky kategorie ostatních odpadů

Množství [t/rok]	Kat. odpadu	2019	2020	2021	2022	2023
150105 Kompozitní obaly	O	1,64	1,53	1,58	1,17	
150107 Skleněné obaly	O	27,46				
160103 Pneumatiky	O	1,58	2,10	4,3	7,1	
170101 Beton	O			47,46		314
170102 Cihly	O					1287
170107 Směs nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 17 01 06	O	2644	2751	2864	4450	
170604 Izolační materiály neuvedené pod čísly 17 06 01 a 17 06 03	O		4,35			
170904 Směsné stavební a demoliční odpady neuvedené pod čísly 17 09 01, 17 09 02 a 17 09 03	O		4,02			
190805 Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	18,00	38,00	4,00	9,00	
200101 Papír a lepenka	O	61,18	76,63	68,53	68,52	62,83
200102 Sklo	O		33,23	40,33	46,80	32,57
200110 Oděvy	O			1,48		6,14
200125 Jedlý olej a tuk	O				0,08	0,56
200139 Plasty	O	33,76	38,50	38,51	36,79	35,11
200140 Kovy	O	14,28	18,66	19,98	11,20	1,01
200201 Biologicky rozložitelný odpad	O	175,66	209,85	184,34	143,78	171,21
200301 Směsný komunální odpad	O	474,35	545,26	564,06	523,25	481,24
200307 Objemný odpad	O	91,79	96,38	99,43	87,77	81,57

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

A. 2. 5. 2 Produkce netříděných odpadů

Produkce odpadů v rámci obce lze rozdělit na skupinu odděleně separovaných a neseparovaných odpadů. Neseparované odpady jsou předávány k odstranění, případně k energetickému využití. Separované odpady jsou následně dotřídovány a dále materiálově využívány jako druhotné suroviny.

A. 2. 5. 2. 1 Směsný komunální odpad (SKO) a objemný odpad

Směsný komunální odpad (SKO) je zbytkový odpad, který zůstává po vytřídění separovaných a dále využitelných složek odpadu. Objemný odpad je komunální odpad větších rozměrů, který se nevejde do klasické nádoby na směsný odpad. Produkce SKO bývá nejvýznamnější položkou v produkci odpadů každé obce. Vzhledem k tomu, že SKO se velmi obtížně využívá, především pro nedostatek zařízení pro využití směsného odpadu v České republice, je třeba se zaměřit především na prevenci vzniku takového odpadu a na důslednou separaci využitelných složek.

Svoz SKO v obci probíhá jedenkrát za čtrnáct dní. Svoz zajišťuje obec prostřednictvím společnosti TESPRA Hodonín, s.r.o. Odpad je následně ukládán na skládku Hraničky Mutěnice a dále je předáván k energetickému využití (ZEVO) do SAKO Brno a.s.

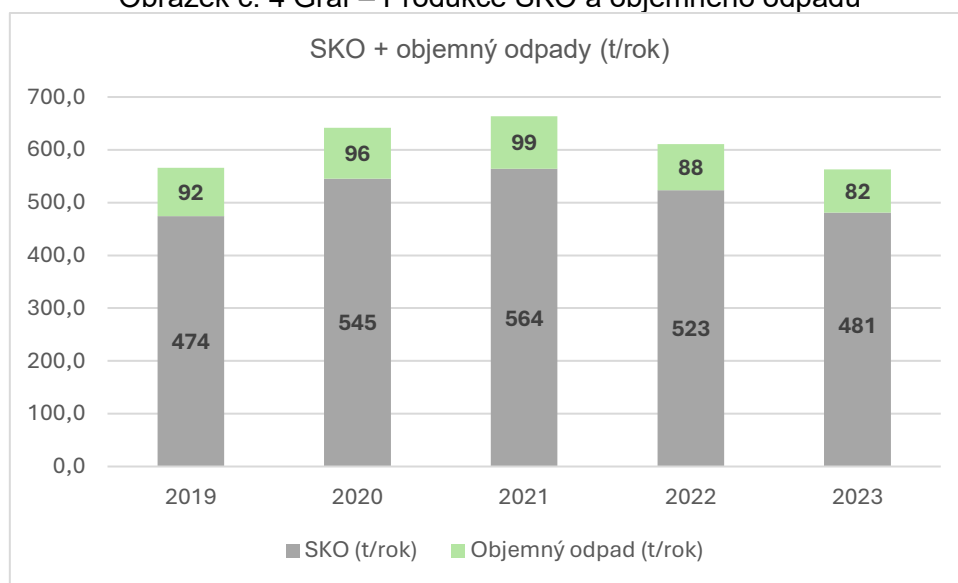
Objemný odpad je shromažďován ve sběrném dvoře. Majitelem a provozovatelem sběrného dvora je Obec Prušánky. Objemný odpad je svážen 1 x týdně společností TESPRA Hodonín s.r.o.

Tabulka č. 10 Produkce SKO a objemného odpadu

	2019	2020	2021	2022	2023
SKO (t/rok)	474,4	545,3	564,1	523,3	481,2
SKO (kg/ob.)	212,6	244,5	252,4	239,7	219,8
Objemný odpad (t/rok)	91,8	96,4	99,4	87,8	81,6
Objemný odpad (kg/ob.)	41,1	43,2	44,5	40,2	37,3
Celkem (t/rok)	566,1	641,6	663,5	611,0	562,8

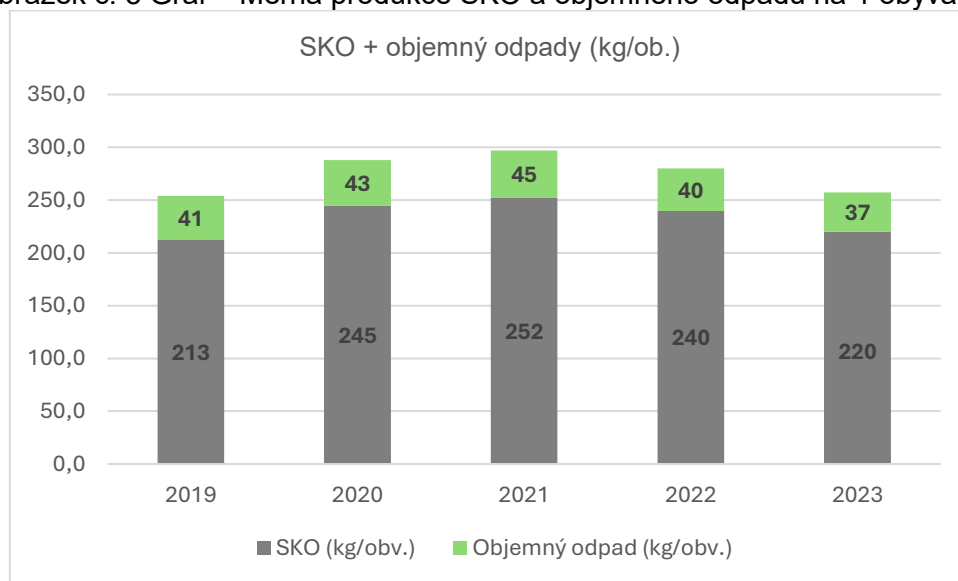
Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

Obrázek č. 4 Graf – Produkce SKO a objemného odpadu

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

Obrázek č. 5 Graf – Měrná produkce SKO a objemného odpadu na 1 obyvatele

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady

V obci Prušánky je měrná produkce směsného komunálního odpadu 220 kg/ob. (rok 2023). V Jihomoravském kraji je průměrná produkce SKO na 1 obyvatele 167 kg (rok 2023) a na celorepublikové úrovni u obcí 1 001 – 4 000 obyvatel 178 kg/ob. (rok 2023). Obec Prušánky má ve srovnání s Jihomoravským krajem produkci o 31,7 % vyšší, ve srovnání s celorepublikovým průměrem obcí je produkce 23,6 % vyšší

Roční produkce objemného odpadu je 82 tun/rok 2023, tj cca 37 kg/ob. Celkový součet těchto komunálních odpadů (SKO a objemného odpadu) je z obce Prušánky cca 563 tun ročně, tj. cca 257 kg/ob.

A. 2. 5. 3 Produkce tříděných odpadů

Separované komunální odpady jsou odpady vyříděné z komunálního odpadu a odevzdané do obecního systému sběru separovaného odpadu, případně do sběru, jehož provozovatel spolupracuje s obcí a předává obci evidenci odpadů odevzdaných jeho občany (výkupny). Jedná se o separované složky komunálních odpadů: plast, papír, sklo, (nápojové kartony), kovy, bioodpad, textil a případně jedlé oleje a tuky. Tyto druhy odpadů jsou po dotřídění vhodné k materiálové recyklaci.

A. 2. 5. 3. 1 Plasty

Pro sběr plastů (katalog. č. odpadu 200139 – plasty) jsou využívány kontejnery s horním i se spodním výsypem o objemu 1100 l, 1550 l a 1800 l v celkovém počtu 9 ks. Plasty jsou sváženy 1 x za měsíc. Sběr zajišťuje společnost TESPRA Hodonín, s.r.o.

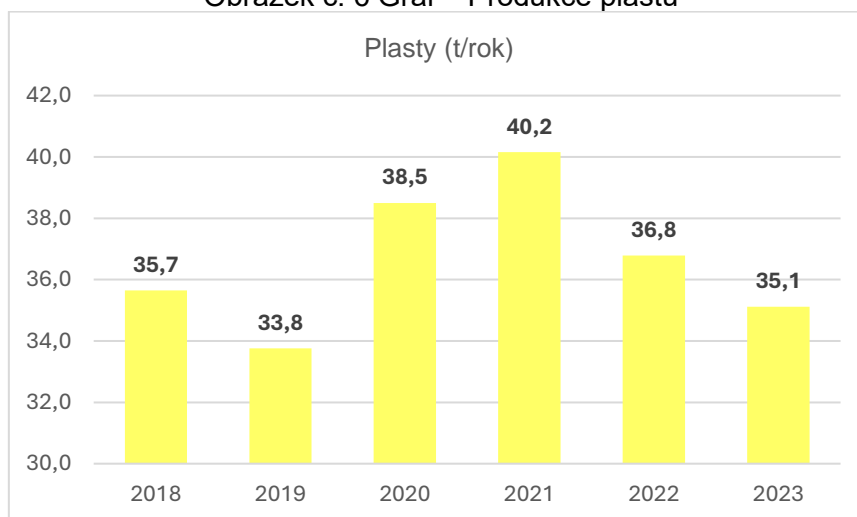
Plasty se sváží také pytlovým sběrem. Pytlový sběr plastů probíhá jedenkrát za čtrnáct dní. Sběr zajišťují pracovníci obce a pytle jsou sváženy do sběrného dvoru obce. Pytle na tříděný odpad jsou dispoziční na obecním úřadě.

Tabulka č. 11 Produkce plasty

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Plast (t/rok)	35,7	33,8	38,5	40,2	36,8	35,1
Plast (kg/ob.)	16,1	15,1	17,3	18,0	16,9	16,0

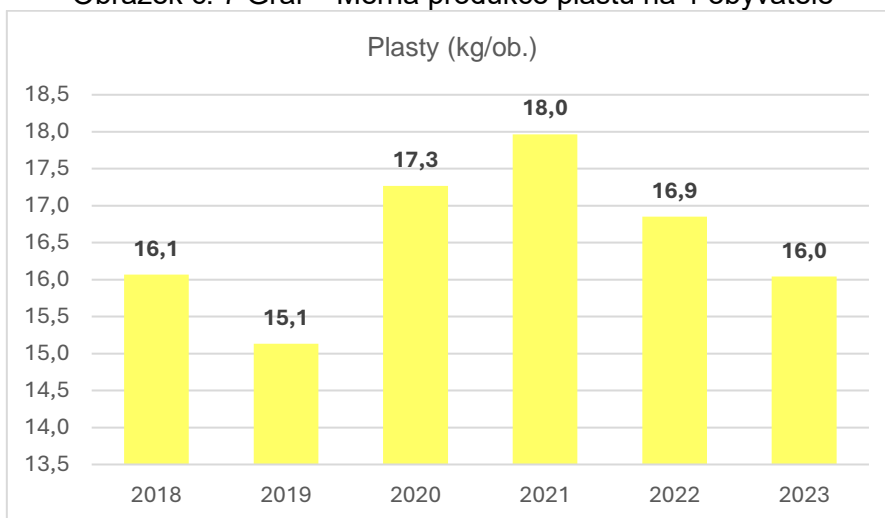
Zdroj: Evidence EKO-KOM, a.s.

Obrázek č. 6 Graf – Produkce plasty

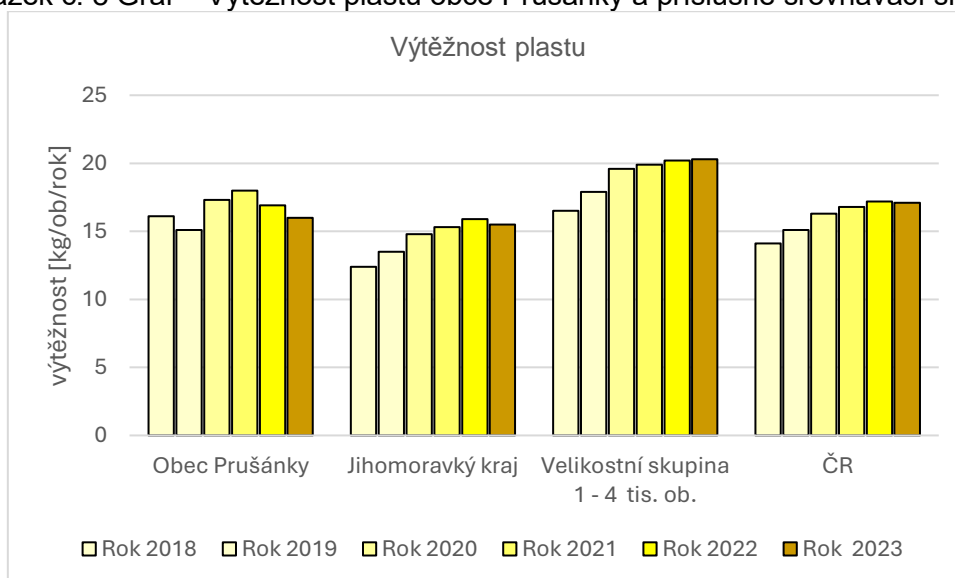
Zdroj: Evidence EKO-KOM, a.s.

Obrázek č. 7 Graf – Měrná produkce plastu na 1 obyvatele

Zdroj: Evidence EKO-KOM, a.s.

Obrázek č. 8 Graf – Výtěžnost plastu obce Prušánky a příslušné srovnávací skupiny

Zdroj: Evidence EKO-KOM, a.s.

Produkce plastu činila v obci Prušánky 16–18 kg na 1 obyvatele. V porovnání s průměrnými hodnotami dosahovanými v Jihomoravském kraji (14,6 kg/ob.), je produkce plastu v obci Prušánky mírně nadprůměrná.

A. 2. 5. 3. 2 Papír

Pro sběr papíru (katalog. č. odpadu 200101 – papír a lepenka) jsou využívány kontejnery s horním i se spodním výsypem o objemu 1100 l, 1550 l a 1800 l v celkovém počtu 7 ks. Papír je svážen 1 x za měsíc. Sběr zajišťuje společnost TESPRA Hodonín, s.r.o.

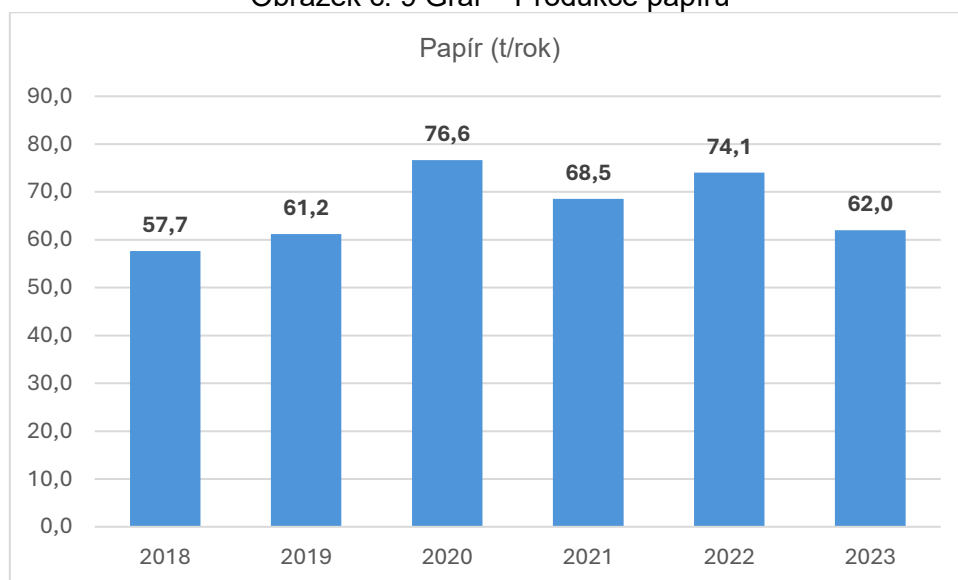
Papír se sváží také pytlovým sběrem. Pytlový sběr papíru probíhá jedenkrát za čtrnáct dní. Sběr zajišťují pracovníci obce a pytle jsou sváženy do sběrného dvoru obce. Pytle na tříděný odpad jsou dispozici na obecním úřadě.

Tabulka č. 12 Produkce papíru

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Papír (t/rok)	57,7	61,2	76,6	68,5	74,1	62,0
Papír (kg/ob.)	26,0	27,4	34,4	30,7	33,9	28,3

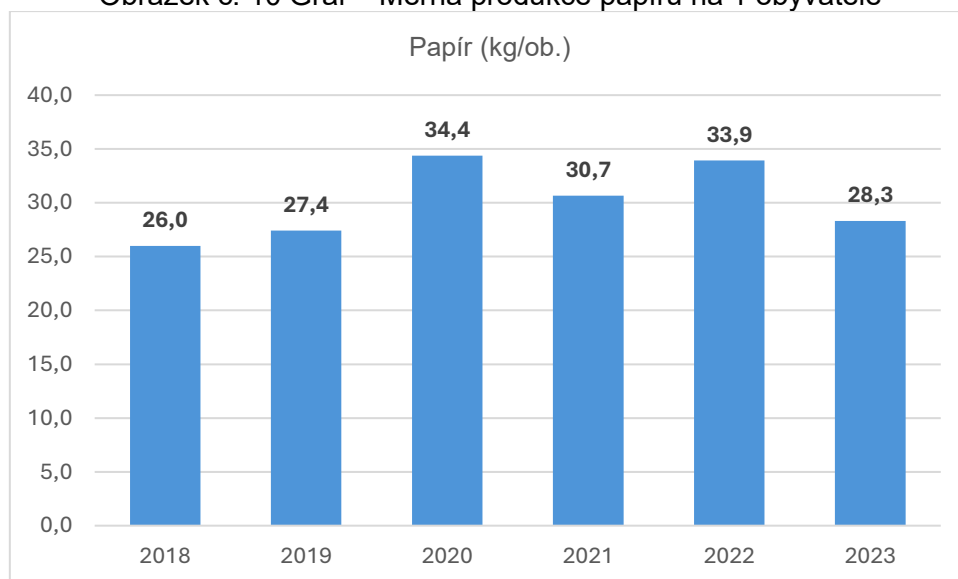
Zdroj: Evidence EKO-KOM, a.s.

Obrázek č. 9 Graf – Produkce papíru

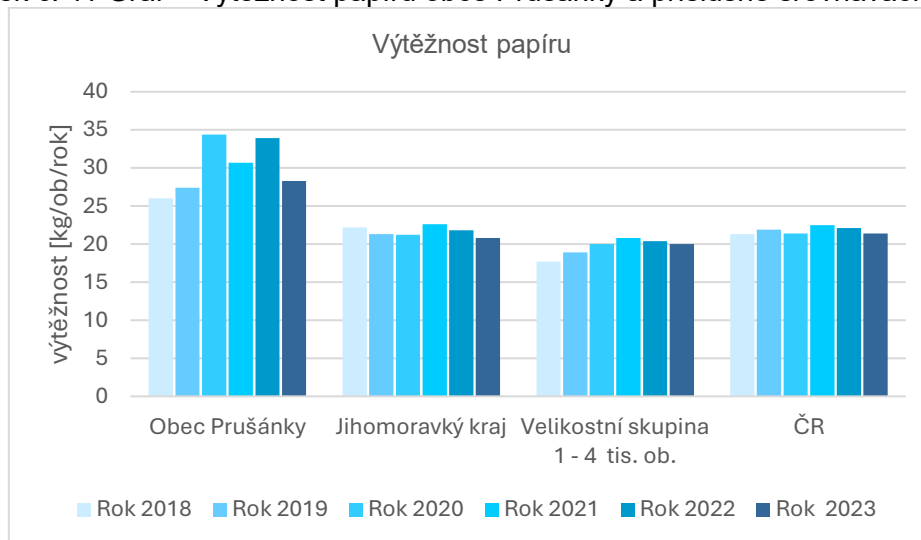
Zdroj: Evidence EKO-KOM, a.s.

Obrázek č. 10 Graf – Měrná produkce papíru na 1 obyvatele

Zdroj: Evidence EKO-KOM, a.s.

Obrázek č. 11 Graf – Výtěžnost papíru obce Prušánky a příslušné srovnávací skupiny

Zdroj: Evidence EKO-KOM, a.s.

Produkce papíru je v obci Prušánky na úrovni 26-34 kg/ob. V porovnání s průměrnými hodnotami dosahovanými v Jihomoravském kraji (21,7 kg/ob.) a na celorepublikové úrovni u obcí o velikosti 1001 až 4000 obyvatel (19,6 kg/ob.) je produkce papíru v Obci Prušánky nadprůměrná.

A. 2. 5. 3. 3 Sklo

Pro sběr skla (katalog. č. odpadu 200102 – sklo) jsou využívány kontejnery se spodním výsypem o objemu 1100 l, 1550 l a 1800 l v celkovém počtu 15 ks. Sklo je sváženo 1 x za měsíc. Sběr zajišťuje společnost TESPRA Hodonín, s.r.o.

Tabulka č. 13 Produkce skla

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Sklo (t/rok)	39,3	27,5	33,2	40,3	46,8	32,6
Sklo (kg/ob.)	17,7	12,3	14,9	18,0	21,4	14,9

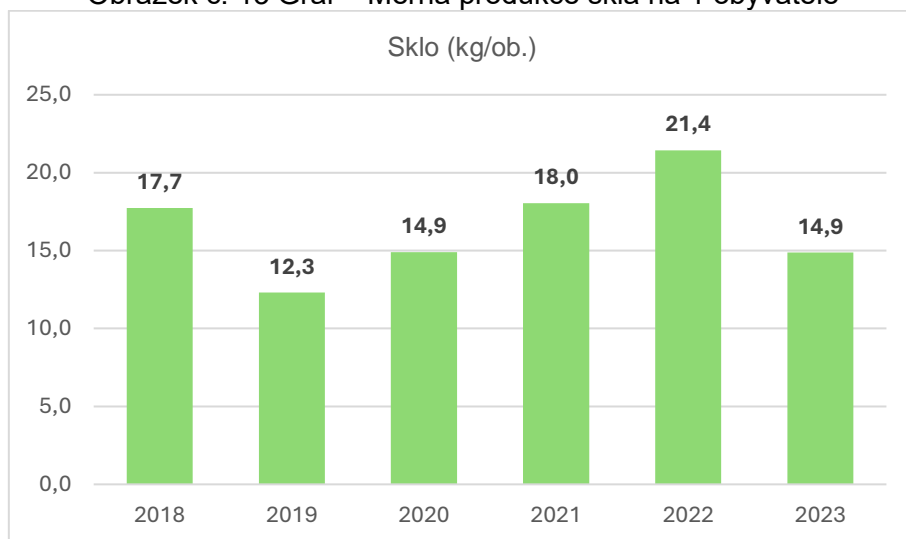
Zdroj: Evidence EKO-KOM, a.s.

Obrázek č. 12 Graf – Produkce skla

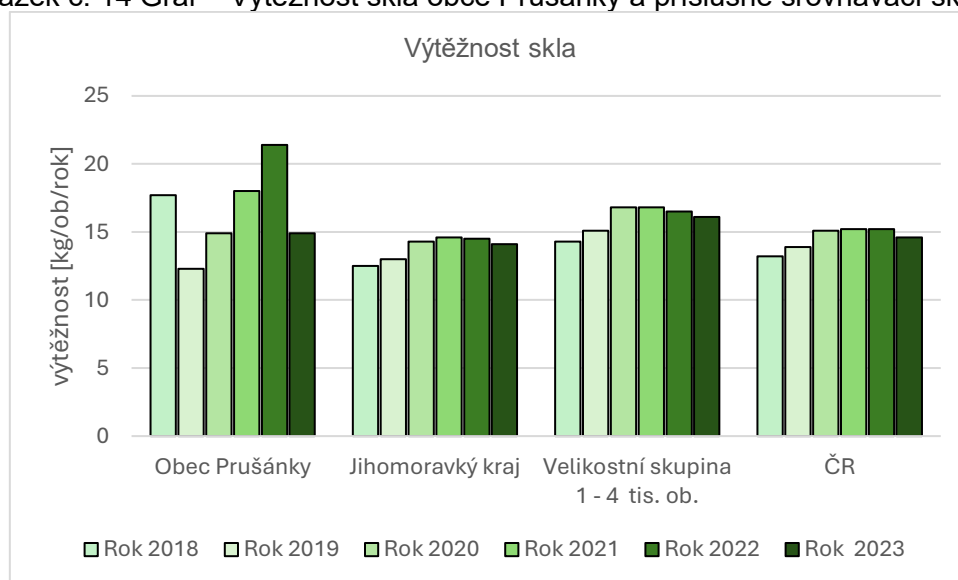
Zdroj: Evidence EKO-KOM, a.s.

Obrázek č. 13 Graf – Měrná produkce skla na 1 obyvatele

Zdroj: Evidence EKO-KOM, a.s.

Obrázek č. 14 Graf – Výtěžnost skla obce Prušánky a příslušné srovnávací skupiny

Zdroj: Evidence EKO-KOM, a.s.

Produkce skla je v obci Prušánky na úrovni 12-21 kg/ob. V porovnání s průměrnými hodnotami dosahovanými v Jihomoravském kraji (13,8 kg/ob.) a na celorepublikové úrovni u obcí o velikosti 1001 až 4000 obyvatel (15,9 kg/ob.) je produkce skla v obci Prušánky nadprůměrná.

A. 2. 5. 3. 4 Kov

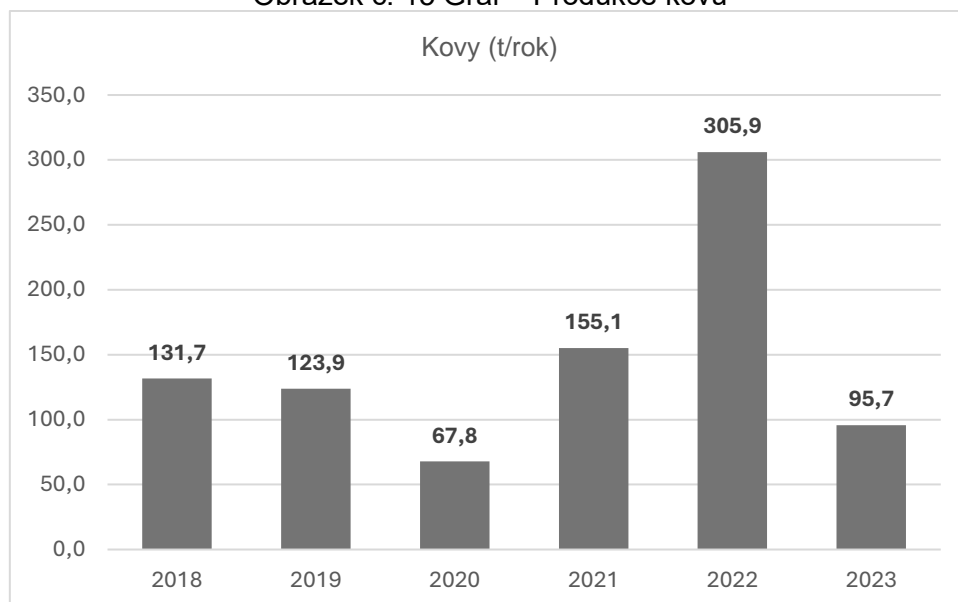
Pro sběr kovu (katalog. č. odpadu 200140 – kov) jsou využívány kontejnery se spodním výsypem o objemu 1100 l v celkovém počtu 6 ks. Kov je svážen obvykle v četnosti 2 x čtvrtletně. Sběr zajišťuje společnost TESPRA Hodonín, s.r.o.

Tabulka č. 14 Produkce kovu

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kovy(t/rok)	131,7	123,9	67,8	155,1	305,9	95,7
Kovy (kg/ob.)	59,4	55,5	30,4	70,7	140,1	43,7

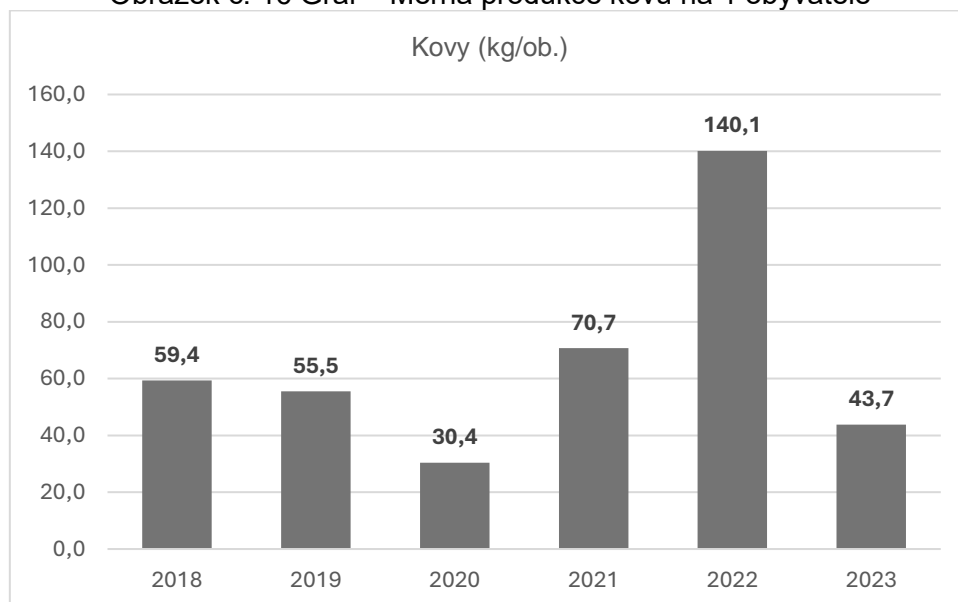
Zdroj: Evidence EKO-KOM, a.s.

Obrázek č. 15 Graf – Produkce kovu

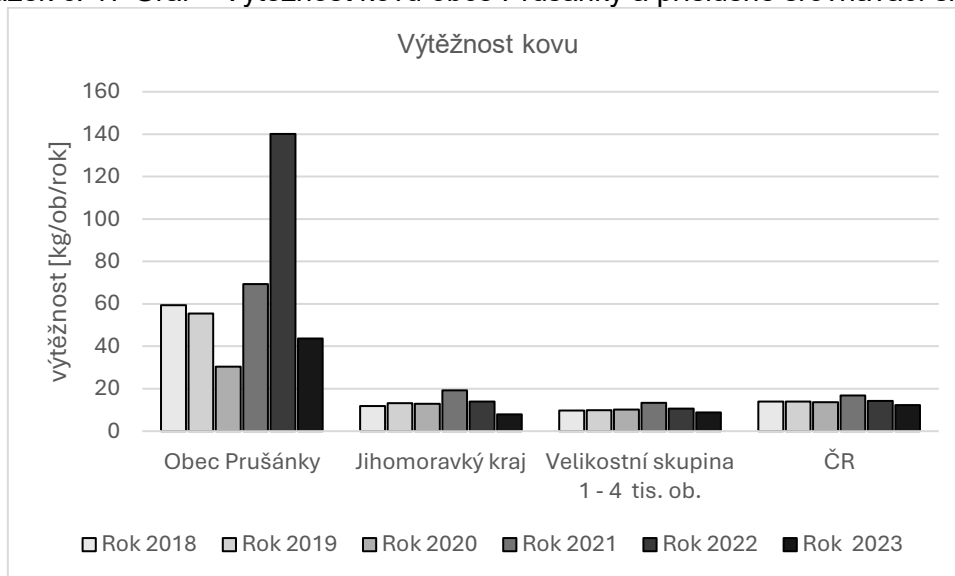
Zdroj: Evidence EKO-KOM, a.s.

Obrázek č. 16 Graf – Měrná produkce kovu na 1 obyvatele

Zdroj: Evidence EKO-KOM, a.s.

Obrázek č. 17 Graf – Výtěžnost kovu obce Prušánky a příslušné srovnávací skupiny

Zdroj: Evidence EKO-KOM, a.s.

Produkce kovu je v obci Prušánky průměrně na úrovni 66,6 kg/ob. V porovnání s průměrnými hodnotami dosahovanými v Jihomoravském kraji (13,2 kg/ob.) a na celorepublikové úrovni u obcí o velikosti 1001 až 4000 obyvatel (10,4 kg/ob.) je produkce kovu v obci Prušánky více než nadprůměrná.

A. 2. 5. 3. 5 Biologicky rozložitelný odpad (bioodpad)

Pro sběr bioodpadu (katalog. č. odpadu 200201 – biologicky rozložitelný odpad) je využíváno 6 ks kontejnerů s horním výsypem o objemu 1100 l, pak jsou rozmístěny v obci 3 ks velkokapacitních kontejnerů. Sběr bioodpadu je zajišťován společností ENVISERVIS, s.r.o., která současně biologické odpady zpracovává na své kompostárně.

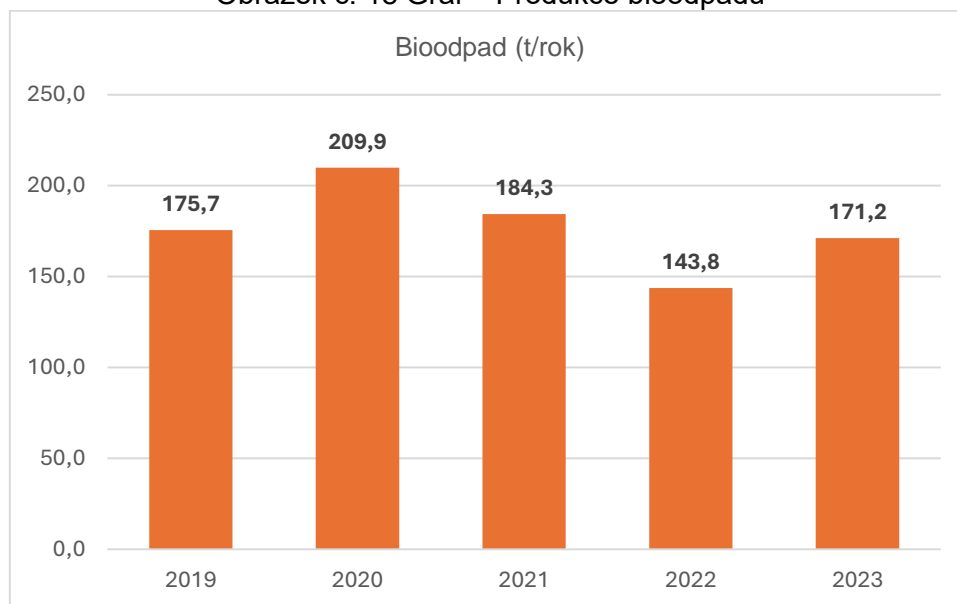
Dále obec pořídila z dotace svým občanům kompostéry pro domácí kompostování. Postupně bylo vydáno 600 ks kompostérů.

Tabulka č. 15 Produkce bioodpadu

	2019	2020	2021	2022	2023
Bioodpad(t/rok)	175,7	209,9	184,3	143,8	171,2
Bioodpad (kg/ob.)	78,7	94,1	84,0	65,9	78,2

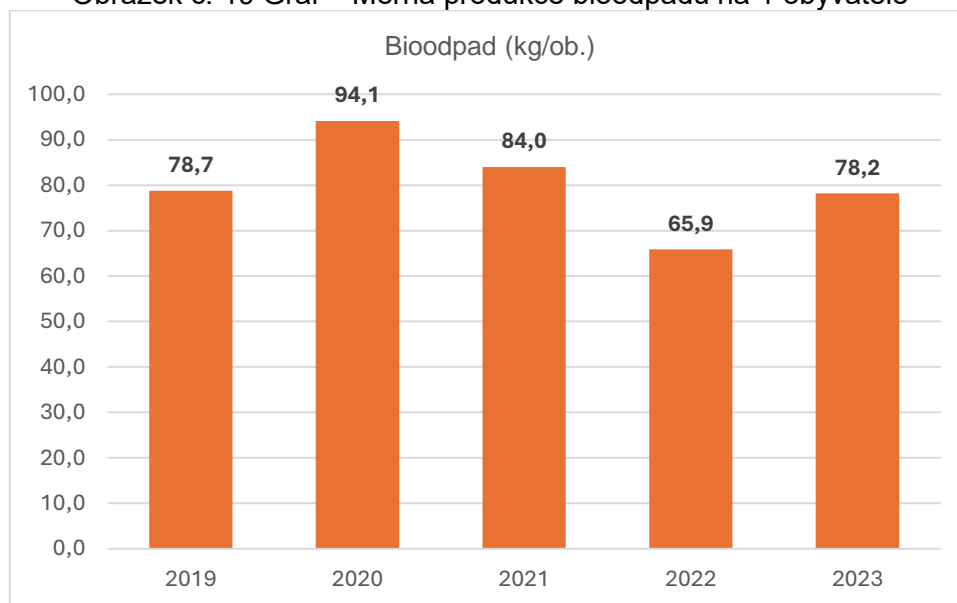
Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady a evidence EKO-KOM, a.s.

Obrázek č. 18 Graf – Produkce bioodpadu

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady a evidence EKO-KOM, a.s.

Obrázek č. 19 Graf – Měrná produkce bioodpadu na 1 obyvatele

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady a evidence EKO-KOM, a.s.

Produkce bioodpadu je v obci Prušánky na úrovni 66–94 kg na 1 obyvatele.

A. 2. 5. 3. 6 Textil a oděvy

Pro sběr použitého textilu, oděvů a obuvi je využíváno 5 ks kontejnerů firmy TextilEco a.s. o objemu 2150 l, které byly instalovány na konci roku 2022 a na začátku roku 2023. Kontejnery si vyváží TextilEco a.s. Boskovice (třídění, dotřídění a recyklace odpadu) dle potřeby. Odpadu je přiřazeno katalogové číslo 20 01 10. Produkce použitého textilu a oděvů v roce 2023 byla 6,14 tun, přepočteno na 2,8 kg/ob. Výtěžnost tohoto druhu odpadu společnost EKO-KOM, a.s. nesleduje.

A. 2. 5. 3. 7 Jedlé oleje a tuky

Jedlé oleje a tuky jsou sbírány od roku 03/2023 do nádob o objemu 240 l. Speciální nádoby jsou rozmístěny na 4 vybraných sběrných místech na základě uzavřené smlouvy se společností TRAFIN OIL, a.s. Odpadu je přiřazeno katalogové číslo 20 01 25. V roce 2023 byla produkce tohoto odpadu 0,224 tun. Přepočtu bylo svezena cca 0,1 kg/ob.

Obrázek č. 20 Mapa rozmístění sběrných nádob na oleje a jedlé tuky.

A. 2. 5. 4 Zpětný odběr výrobků s ukončenou životností

Obec má uzavřeny smlouvy s kolektivními systémy ASEKOL, s.r.o., ELEKTROWIN, a.s. a ECOBAT s.r.o. pro zpětný odběr výrobků s ukončenou životností – elektrozařízení a přenosné baterie.

A. 2. 5. 5 Stavební a demoliční odpady

Stavební a demoliční odpad není odpadem komunálním. Na území obce je tento odpad odevzdáván na skladovací a recyklační plochu stavebního odpadu.

Odevzdání stavebního odpadu v rámci recyklační plochy je zpoplatněno. Podmínky předání stavebního a demoličního odpadu včetně ceníku jsou uvedeny na webových stránkách obce, v sekci Odpadové hospodářství, recyklační plocha.

Tabulka č. 16 Celkové množství stavebních odpadů

kat. číslo odpadu	Název druhu odpadu	kategorie odpadu	Produkce [t/rok]				
			2019	2020	2021	2022	2023
170101	Beton	O	0	0	1300,4	0	314
170202	Cihly	O	0	0	1563,5	0	1287
170107	Směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků neuvedené pod číslem 17 01 06	O	2644	2751,3	0	4449,3	0
	Celkem		2644	2751,3	2863,9	4449,3	1601
	Podíl na celkovém množství odpadu (%)		60,15	62,33	62,73	55,47	70,63

Zdroj: Hlášení o produkci a nakládání s odpady, vlastní výpočet

Z tabulky je patrné, že produkce stavebních odpadů je skutečně významná. Průměrně tvořily stavební odpady zhruba 62 % z celkové produkce odpadů v obci. Legislativa umožňuje ze stavebních odpadů bez příměsí vyrábět recyklát.

Nově musí podle zákona o odpadech původce (občan) při odstraňování stavby, provádění stavby nebo údržbě stavby dodržet postup pro nakládání s vybouranými stavebními materiály určenými pro opětovné použití, vedlejšími produkty a stavebními a demoličními odpady tak, aby byla zajištěna nejvyšší možná míra jejich opětovného použití a recyklace. Současně musí mít původce jejich předání do odpadového zařízení v odpovídajícím množství zajištěno písemnou smlouvou před jejich vznikem.

A. 2. 6 Zhodnocení výtěžnosti jednotlivých komodit tříděných sběrů a efektivní využití sběrné sítě

A. 2. 6. 1 Zhodnocení výtěžnosti jednotlivých komodit tříděného sběru

Společnost EKO-KOM, a.s. zveřejňuje každoročně přehledná data pro analytickou práci a možnost porovnání míry třídění v jednotlivých obcích s průměrnými celorepublikovými výsledky.

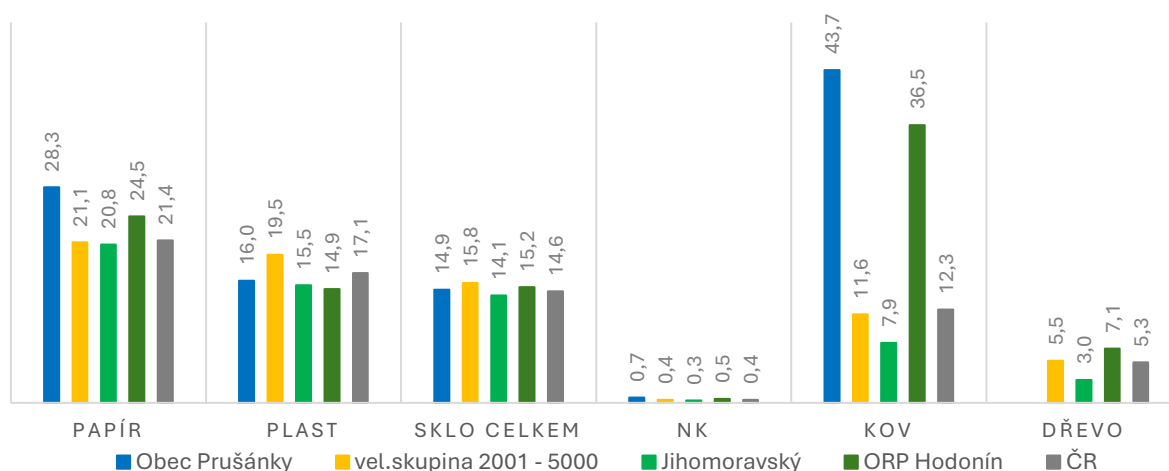
V následujících tabulce a grafu jsou uvedeny tzv. výtěžnosti jednotlivých komodit (tj. typů) tříděného odpadu, které umožňují srovnání míry produkce těchto komodit mezi obcí Prušánky s jinými velikostně srovnatelnými obcemi ČR, Jihomoravským krajem, příslušnou ORP (obec s rozšířenou působností), ČR.

Tabulka č. 17 Separovaného odpadu podle EKO-KOM, a.s.

Skupina	Papír	Plast	Sklo celkem	NK	Kov	SKO	Dřevo
Obec Prušánky	28,3	16,0	14,9	0,7	43,7	227,9	0,0
vel.skupina 2001 - 5000	21,1	19,5	15,8	0,4	11,6	178,5	5,5
Jihomoravský	20,8	15,5	14,1	0,3	7,9	166,9	3,0
ORP Hodonín	24,5	14,9	15,2	0,5	36,5	186,7	7,1
ČR	21,4	17,1	14,6	0,4	12,3	180,9	5,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s., Výtěžnost separovaného odpadu – obec Prušánky v roce 2023

Obrázek č. 21 Graf – Výtěžnost separovaného odpadu podle EKO-KOM, a.s.

Zdroj: EKO-KOM, a.s., Výtěžnost separovaného odpadu – obec Prušánky v roce 2023

Výtěžnost celkového sběru tříděných složek bez dřeva je průměrná až nadprůměrná, z toho množství papíru a kovu je nadprůměrné, množství plastu je mírně podprůměrné a množství skla je průměrná, množství NK je mírně nadprůměrné.

A. 2. 6. 2 Efektivita využití sběrné sítě tříděných odpadů

V obci Prušánky je zaveden nádobový sběr separovaného odpadu (papír, plast, sklo, kov) a pytlový sběr plastu a nápojového kartonu. Nádoby na separovaný odpad jsou umístěny na 7 stanovištích.

Tabulka č. 18 Zajištění dostupnosti sběrné sítě tříděného odpadu podle EKO-KOM, a.s.

1. podmínka	nádobový sběr		pytlový + individuální sběr				
	kritérium	hodnota	kritérium	1Q	2Q	3Q	4Q
	150 ob/sb.m.	226 ob/sb.m.	>80 %	85%	82%	84%	86%

2. podmínka	obsloužený objem	
	kritérium	hodnota
	148 ob/sb.m.	511 ob/sb.m.

Zdroj: EKO-KOM, a.s., Přehled vyříděných složek KO v obci Prušánky, rok 2023

Podle společnosti EKO-KOM, a.s. nemá obec Prušánky dostatek nádob na separovaný sběr, ale má vysoký obsloužený objem nádob na separovaný sběr na 1 obyvatele obce. Pytlový sběr dosahuje kritéria dostupnosti pro více jak 80 % obyvatel.

Využijeme-li data od společnosti EKO-KOM, a.s. za rok 2023 - JMK (Jihomoravský kraj), ČR (Česká republika) a obce vel. skupiny 1001-4000 ob. (obce o velikosti 1001-4000 obyvatel), pak můžeme porovnat obec Prušánky s těmito specifikovanými kohortami. V následující tabulce porovnááme dostatečné zaplnění jednotlivé nádoby na tříděný sběr – množství odpadu v kg jednotlivých odpadů na 1 m³ nádoby.

Tabulka č. 19 Efektivita využití nádob na tříděný sběr podle dat z roku 2023

Měrná hmotnost v [kg/m ³]			
Sledovaný subjekt	Papír	Plast	Sklo
Obec Prušánky	23	9	93
vel. skupina 1001–4000	22	17	116
Jihomoravský kraj	20	13	121
ČR	24	16	106

Zdroj: data od EKO-KOM

Z tabulky je patrné, že efektivita zaplnění jednotlivých nádob na tříděný sběr (papír, plast, sklo) v obci Prušánky je spíše podprůměrná, vyjma papíru. Tedy nádoby na plast a sklo jsou vyprazdňovány spíše nezaplňené. Proto zde doporučuji prodloužit interval výklopu tak, aby bylo dosahováno aspoň průměrných hodnot.

A. 2. 6. 3 Výpočet potenciálů růstu vyříděných odpadů

Pro posouzení potenciálního množství odpadů, které je možné ještě vyřadit z SKO, lze použít data od společnosti EKO-KOM, a.s. z roku 2022.

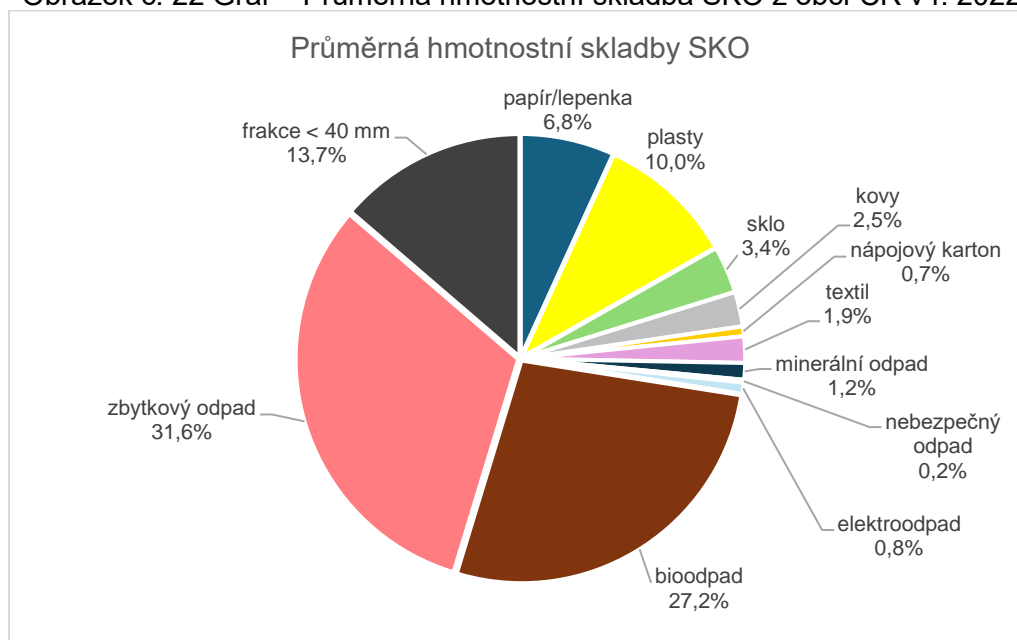
V následující tabulce a obrázku je uvedeno potenciální množství vyříděných využitelných odpadů z SKO, které se stanovuje podle průměrného složení v % v ČR.

Tabulka č. 20 Průměrná hmotnostní skladba SKO z obcí ČR v r. 2022 [% hm.]

Látková skupina	průměr [% hm]	medián [% hm]	sm. odch. [% hm]
Papír/lepenka	6,8	5,7	2,6
Plasty	10	8,7	3
Sklo	3,4	3,8	2,3
Kovy	2,5	2,6	1,1
Nápojový karton	0,7	0,6	0,3
Textil	1,9	1,8	2
Minerální odpad	1,2	1,1	2,7
Nebezpečný odpad	0,2	0,2	0,3
Elektroodpad	0,8	0,4	0,9
Biodpad	27,2	24,9	8,2
Zbytkový odpad	31,6	29,2	8,4
Frakce <40 mm	13,7	13,9	11,2
CELKEM	100	-	-

Zdroj: data za rok 2022 od EKO-KOM, a.s.

Obrázek č. 22 Graf – Průměrná hmotnostní skladba SKO z obcí ČR v r. 2022

Zdroj: data za rok 2022 od EKO-KOM, a.s.

Tabulka č. 21 Potenciální složení SKO v obci v případě 100 % vyřídění

Látková skupina	množství v SKO [t]	množství v SKO [t]	množství v SKO [t]	v [%]	v [%]
Papír/lepenka	32,7	112,6	263,2	54,7	86,3
Plasty	48,1				
Sklo	16,4				
Kovy	12,0				
Nápojový karton	3,4				
Textil	9,1	150,6			
Minerální odpad	5,8				
Nebezpečný odpad	1,0				
Elektroodpad	3,8				
Bioodpad	130,9				
Zbytkový odpad	152,1	218,0		218,0	
Frakce <40 mm	65,9				
CELKEM	481,24	481,24	481,24	100	100

Zdroj: vlastní výpočet podle podkladů od EKO-KOM, a.s.

Skutečné množství vyříděných odpadů nebude ani po zavedení dalších opatření 100 %, ale dá se předpokládat, že v dlouhodobém horizontu by mohlo být cca 75 % (ochota obyvatelstva, možnosti odkládání určitých odpadů apod.), a pak jsou reálné hodnoty vypočteny v následující tabulce.

Tabulka č. 22 Potenciální složení SKO v obci v případě 75 % vyřídění

Látková skupina	množství v SKO [t]	množství v SKO [t]	množství v SKO [t]	v [%]	v [%]
Papír/lepenka	24,5	84,3	197,2	41,0	82,0
Plasty	36,1				
Sklo	12,2				
Kovy	9,0				
Nápojový karton	2,5				
Textil	6,8	112,9			
Minerální odpad	4,4				
Nebezpečný odpad	0,7				
Elektroodpad	2,8				
Bioodpad	98,17				
zbytkový odpad	197,6	284,0		284,0	
frakce <40 mm	86,4				
CELKEM	481,24	481,24	481,24	100	100

Zdroj: vlastní výpočet podle podkladů od EKO-KOM, a.s.

Množství, které je reálné (tj. 75 % možného) ještě vyřídít z SKO v obci Prušánky za účelem následného využití je značné.

- Množství běžných tříděných odpadů v SKO (481,24 t/rok) je 84,3 t/rok (papír 24,5 t, plast 36,1 t, sklo 12,2 t, kovy 9 t, nápojové kartony 2,5 t), tj. 18 %.
- Množství ostatních využitelných odpadů v SKO (481,24 t/rok) je 112,9 t/rok (bioodpad 98,17 t, textil 6,8 t, minerální odpad 4,4 t, nebezpečný odpad 0,7 t, elektroodpad 2,8 t), tj. 24 %.
- Celkem tříděných a ostatních využitelných odpadů je v SKO v obci Prušánky 197,2 t, tj. 41 % z celkového množství SKO.

- Pokud bychom využili vše, co je možné, tedy tříděné a ostatní využitelné odpady, včetně energeticky využitelných (zbytkových) odpadů, pak je těchto odpadů 394,8 t, tj. 82 % z celkového vznikajícího množství SKO v obci Prušánky, a zbývající zbytkový odpad tvoří pouze 18 %.

A. 3 Ekonomická analýza odpadového hospodářství obce

A. 3. 1 Náklady na odpadové hospodářství s přepočtem na 1 poplatníka

V následující kapitole je zhodnocena struktura celkových nákladů v roce 2023 s jednotlivými komoditami s přepočtem na 1 poplatníka.

Struktura celkových nákladů obce a srovnávacích komodit v roce 2023 je uvedena v tabulce a grafu.

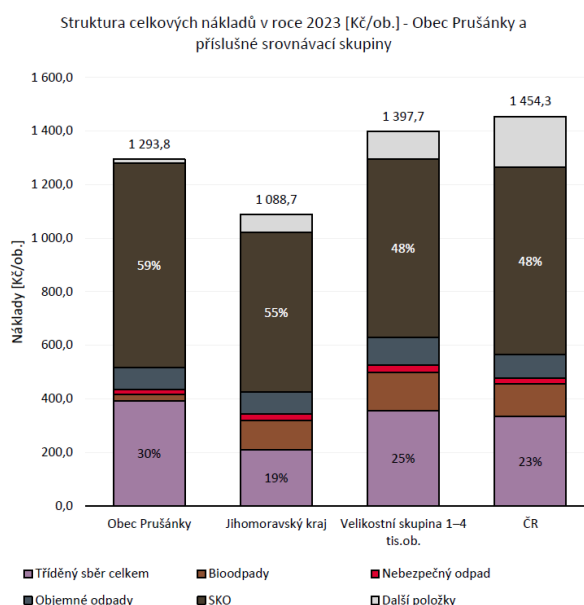
Porovnání jednotlivých nákladů přepočtených na poplatníky obce znázorní poměr mezi stanovenými poplatky a skutečností. Podle celkových nákladů přepočtených na 1 poplatníka obce by měl poplatek činit 1294 Kč/ob./rok, aby kryl veškeré náklady obce na odpadové hospodářství. Obec stanovila pro letošní rok 780 Kč/ob./rok. Rozdíl mezi poplatkem a skutečným nákladem je 514 Kč/ob./rok.

Tabulka č. 23 Náklady obce na jednotlivé komodity odpadů

Struktura celkových nákladů v roce 2023		Obec Prušánky	Jihomoravský kraj	Velikostní skupina 1-4 tis.ob.	ČR
Tříděný sběr celkem	Kč/ob.	391,5	209,6	354,1	333,2
Biodpady	Kč/ob.	22,5	110,2	143,1	121,4
Nebezpečný odpad	Kč/ob.	19,5	22,2	27,7	20,5
Objemné odpady	Kč/ob.	82,2	83,6	104,9	89,8
SKO	Kč/ob.	765,3	596,6	664,8	699,6
Další položky	Kč/ob.	12,9	66,6	103,1	189,8
Celkem	Kč/ob.	1293,8	1088,7	1397,7	1454,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Obrázek č. 23 Graf – Struktura celkových nákladů v roce 2023 obce Prušánky a příslušné srovnávací skupiny

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Náklady jsou zde rozděleny podle jednotlivých druhů a je tak patrné, že největší finančním objem je vynakládán na SKO, tj 58 % nákladu obce. Obec Prušánky je v nákladech na SKO nadprůměrná k Jihomoravskému kraji, velikostní skupině 1-4 tis. ob. a ČR. Druhou významnou položkou byly náklady na tříděný sběr, které tvoří 30 % podílu na celkových nákladech. Oddělený sběr objemných odpadů se podílí na celkových nákladech v objemu cca 6 %. Další položkou dle objemu byly náklady na sběr biologicky rozložitelného odpadu, které tvoří cca 2 % podílu na celkových nákladech.

A. 3. 2 Příjmy odpadového hospodářství s přepočtem na obyvatele

Příjem do odpadového hospodářství je složen z poplatku od občanů, poplatku od ostatních původců za využívání systému obce (podnikatelských subjektů), výnosy z prodeje druhotných surovin a platby za zpětný odběr elektrozařízení či dalších příjmů z odměn EKO-KOM, a.s.

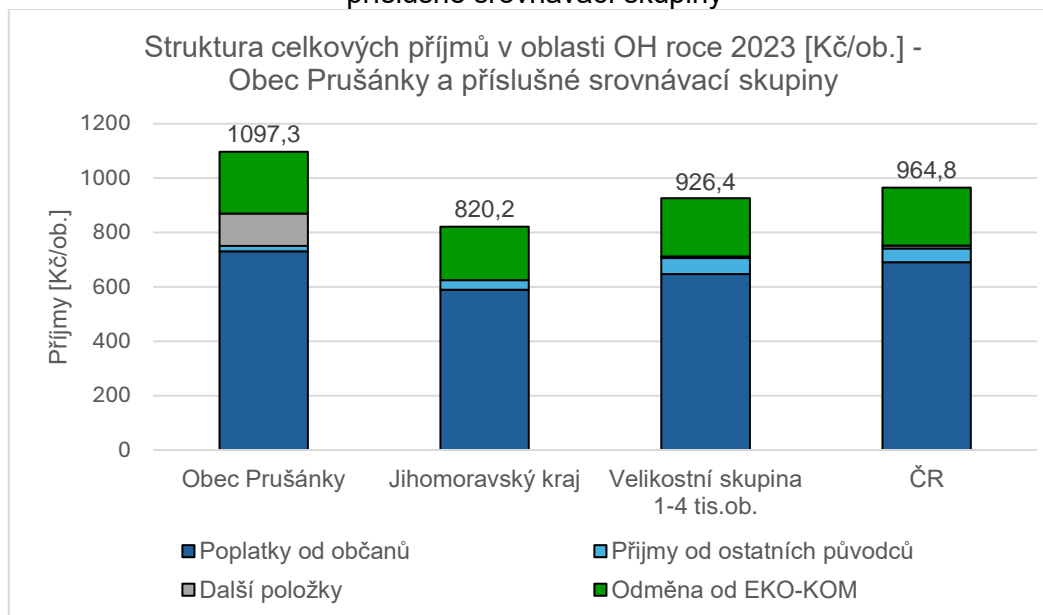
Tabulka č. 24 Přehled příjmů (rok 2023) do OH v obci Prušánky s přepočtem na obyvatele

Obec Prušánky		Obec Prušánky	Jihomoravský kraj	Velikostní skupina 1-4 tis.ob.	ČR
Poplatky od občanů	Kč/ob.	730,8	589,5	647,5	691,0
Příjmy od ostatních původců	Kč/ob.	19,9	35,2	58,7	49,8
Další položky	Kč/ob.	118,9	0,0	5,3	10,7
Odměna od EKO-KOM, a.s.	Kč/ob.	227,7	196,9	215,0	213,2
Celkem	Kč/ob.	1097,3	820,2	926,4	964,8

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Podíl poplatku od občanů je 66,6 %, podíl odměn od společnosti EKO-KOM, a.s. je 20,3 %. Tyto dvě skupiny tvoří téměř 86,9 % celkových příjmů obce.

Obrázek č. 24 Graf – Struktura celkových příjmů v oblasti OH v roce 2023 obce Prušánky a příslušné srovnávací skupiny

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Srovnáním celkových příjmů obce Prušánky s průměrem JMK, velikostní skupinou 1–4 tis. ob., a ČR v oblasti příjmů na jednoho obyvatele vykazuje obec Prušánky výrazně vyšší příjmy (cca

o 34 % vyšší, než je průměr celého kraje, cca o 18 % vyšší než průměr velikostní skupiny 1–4 tis. ob a dále o cca 14 % vyšší než průměr celorepublikový).

Jeden z podstatných příjmů obce je odměna od autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a. s. Výše je přímo úměrná množství sesbíraných tříděných odpadů, které jsou předávány k dotřídění a následně k recyklaci. S rostoucí produkcí vyříděných odpadů roste i výše odměny. Každá komodita má určitou sazbu, která je odvislá od pracnosti s dotříděním a uplatněním jako druhotné suroviny. V jednotlivých letech je odměna upravována tak, aby kryla případné výkyvy na zpracovatelském trhu.

Jednou z povinností „obce“ jako původce odpadů je odpady sbírat odděleně a mimo jiné zajišťovat také tříděný sběr využitelných složek komunálních odpadů. Vyříděné využitelné složky komunálních odpadů obsahují i použité obaly a u většiny komodit obaly převažují (plasty, sklo, nápojové kartony). Obec, která provozuje tříděný sběr komunálních odpadů, se může zapojit do systému EKO-KOM, a.s., a to na základě Smlouvy o zajištění zpětného odběru a využití odpadů z obalů. Na základě této smlouvy pak obec získává nárok na odměnu za zajišťování zpětného odběru a následného využití odpadů z obalů. Odměna se vypočítává na základě pravidelného čtvrtletního hlášení o množství, druzích a způsobech nakládání s využitelnými složkami komunálních odpadů. Výše odměny je závislá zejména na množství vyříděných odpadů, její výše roste spolu s účinností systému sběru. Odměna pomáhá snižovat obci náklady spojené s provozem systému sběru využitelných složek komunálních odpadů.

V tabulce a grafu je uveden vývoj krytí nákladů na tříděný sběr odměnou od společnosti EKO-KOM, a.s. Míra krytí nákladů na tříděný sběr je v obci průměrně 53 %.

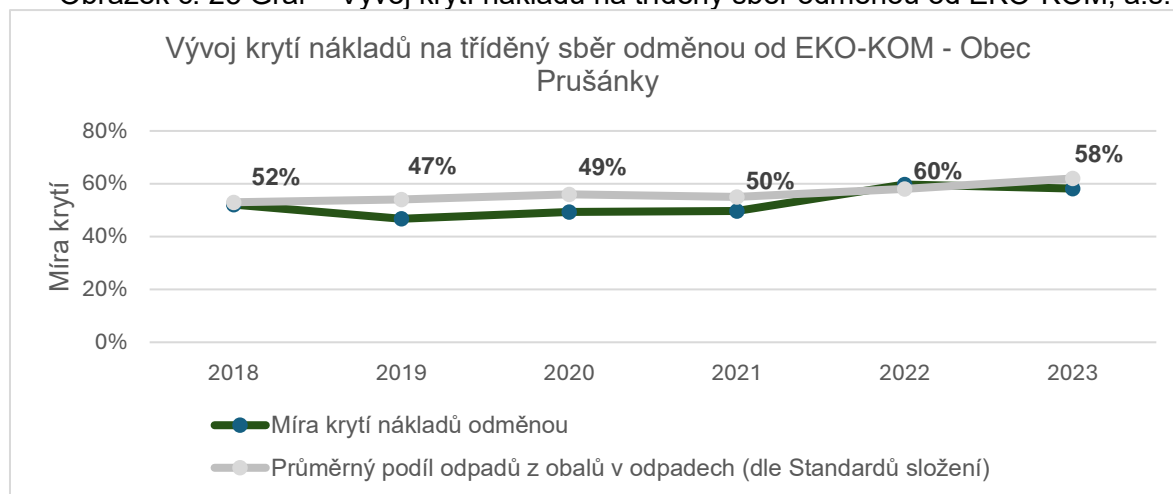
Tabulka č. 25 Vývoj krytí nákladů na tříděný sběr odměnou od EKO-KOM, a.s.

Obec Prušánky		Rok					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Odměna od EKO-KOM, a.s.	Kč/ob.	156,3	147,4	164,5	185,5	214,7	227,7
Náklady na tříděný sběr	Kč/ob.	300,2	315,3	333,7	373,7	359,5	391,5
Míra krytí nákladů odměnou		52 %	47 %	49 %	50 %	60 %	58 %
Průměrný podíl odpadů z obalů v odpadech (dle Standardů složení)		53 %	54 %	56 %	55 %	58 %	62 %

pozn.: AOS EKO-KOM proplácí průměrné náklady na sběr a svoz odpadů z OBALŮ obsažených v odpadech

Zdroj EKO-KOM, a.s.

Obrázek č. 25 Graf – Vývoj krytí nákladů na tříděný sběr odměnou od EKO-KOM, a.s.

Zdroj EKO-KOM, a.s.

A. 3. 3 Porovnání výdajů a příjmů v odpadovém hospodářství obce

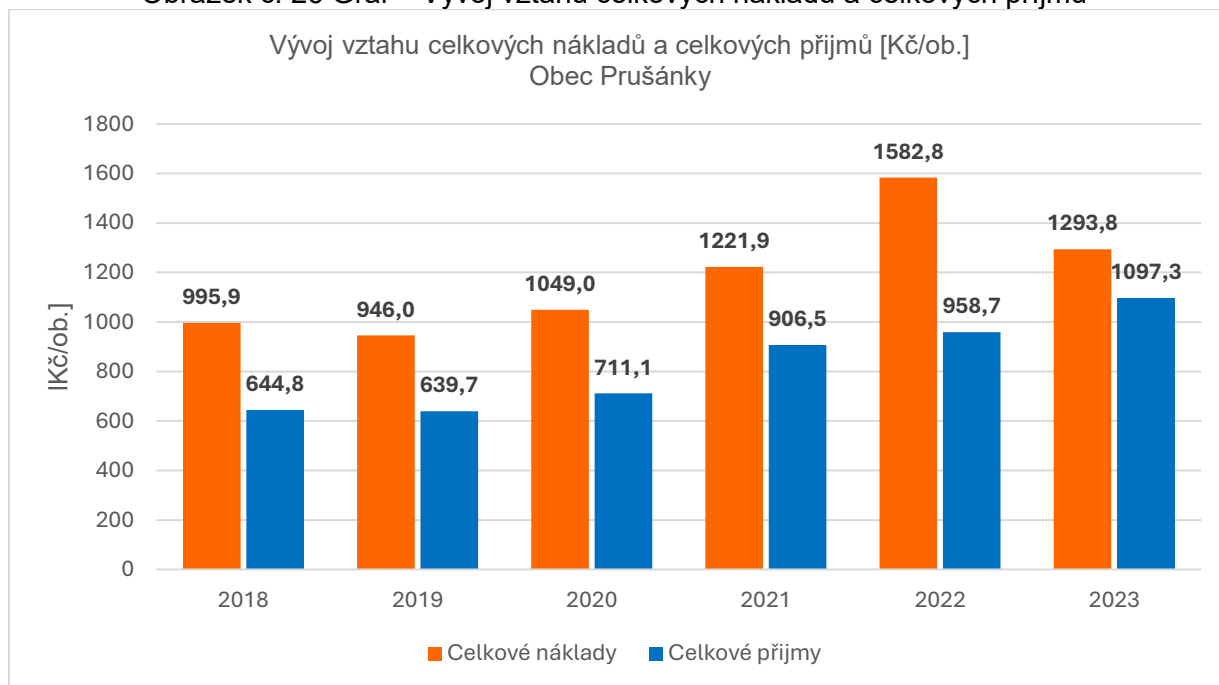
Města i obce schvalují ve svých rozpočtech také výdaje, jedním z podstatných je výdaj na odpadové hospodářství. Pro vyrovnanost rozpočtu a také pro stanovení výše místního poplatku je nutné stále tento finanční tok sledovat, vyhodnocovat a případně upravovat. Následující tabulky a grafy prokazují, že na nakládání s odpady je obcí dopláceno a že občan (poplatník) nehradí veškeré vznikající náklady.

Tabulka č. 26 Vztah celkových nákladů a celkových příjmů [Kč/ob.]

Obec Prušánky		Rok					
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Celkové náklady na OH	Kč/ob.	995,9	946,0	1049,0	1221,9	1582,8	1293,8
Celkové příjmy na OH	Kč/ob.	644,8	639,7	711,1	906,5	958,7	1097,3
Podíl doplatku z obecního rozpočtu (nad rámec příjmů)	%	35	32	32	26	39	15

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Obrázek č. 26 Graf – Vývoj vztahu celkových nákladů a celkových příjmů

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Celkový výsledek odpadového hospodářství obce Prušánky vykazuje negativní bilanci, tj. náklady převyšují příjmy. Podíl doplatku z obecního rozpočtu (nad rámec příjmů) v roce 2023 činil 15 %. Tento podíl doplatku z obecního rozpočtu je nejnižší ze sledovaného období 2018 až 2023. V roce 2023 činil celkový doplatek na odpadové hospodářství 197 Kč/ob.

A. 4 Vyhodnocení základní evidence odpadů ve vztahu k evidenci odpadů do systému EKO-KOM a správnosti dat v rámci dotazníku

Pokud původce odpadů přesáhne zákonem stanovené množství produkce odpadů, pak podává za uplynulý kalendářní rok pomocí systému ISPOP státní správě roční Hlášení o produkci a nakládání s odpady. Prušánky tuto povinnost mají a ohlašují odpady dle zákona. Hlášení vychází ze skutečné produkce všech odpadů, které obci vznikají, a uvádí se v něm druhy odpadů, jejich množství, způsob nakládání s odpadem a partner, tedy subjekt, který odpad z obce přebírá. Tento partner musí být osobou oprávněnou k převzetí odpadu podle zákona o odpadech.

Samostatně se některé druhy odpadů hlásí také autorizované obalové společnosti EKO-KOM, a.s., a to odpady papíru, plastu, skla, nápojových kartonů, kovů, dřeva a SKO. Za vykázané množství tříděných odpadů (papír, plast, sklo, kov, nápojový karton a dřevo) a na základě uzavřené smlouvy, obec dostává od EKO-KOM, a.s. finanční odměnu. Hlášení pro EKO-KOM, a.s. se provádí vždy za ukončené čtvrtletí.

V následující tabulce jsou porovnány hodnoty, které vykážala obec Prušánky v zákonném odpadovém hlášení a v hlášení pro AOS EKO-KOM, a.s. Rozdíl je minimální a je u papíru a u nápojových kartonů. Nápojové kartony jsou v odpadovém hlášení započítány do množství odpadu papíru a v hlášení pro EKO-KOM, a.s. jsou evidovány samostatně. Ostatní rozdíly jsou malé.

V následující tabulce je uvedeno porovnání údajů z obou hlášení.

Tabulka č. 27 Porovnání evidence odpadů pro ISPOP a pro EKO-KOM, a.s. za rok 2023

Druhy odpadů – obec Prušánky	Hlášení o odpadech v t/rok 2023 (ISPOP)	Hlášení pro EKO-KOM, a.s. v t/rok 2023	Rozdíl v t
papír	62,825	62,006	-0,819
plast	35,113	35,113	0,000
sklo	32,571	32,571	0,000
kov	1,005	95,745	-94,740
nápojový karton	0,000	1,505	-1,505
SKO	481,240	498,820	-17,580
Celkem	612,754	725,760	-113,006

Zdroj: Hlášení o odpadech Prušánky, hlášení pro EKO-KOM, a.s.,

Rozdíly v evidenci jsou způsobeny oddělenou evidencí odpadů, která vycházela ze zákona o odpadech a z povinností dle smlouvy uzavřené s EKO-KOM, a.s. Nápojový karton je do konce roku 2024 evidován v odpadovém hlášení jako papír, od roku 2025 bude mít v Katalogu odpadů samostatné katalogové číslo a evidence se srovná.

V hlášení nejsou zahrnuty některé odpady, o jejichž množství získal zpracovatel studie informace z evidence společnosti EKO-KOM, a.s. a které by měly být správně v hlášení uváděny. Konkrétně je to údaj o množství papíru (odpad 200201 – Papír a lepenka) a odpadní kovy (odpad 200140 – Kovy). Jedná se o odpady (papír a kovy), které jsou předávány do výkupny KOVOSTEEL Recycling s.r.o., Hodonín.

Vznikající rozdíly v evidenci však nejsou akceptovatelné, proto MŽP vydalo dne 14.10.2022. Metodický návod, č.j. MZP/2022/720/5544, který by měl zajistit jednotné vedení průběžné evidence odpadů a plnění ohlašovacích povinností v případě multikomoditního (vícedruhového) soustřeďování odpadů v rámci obecního systému.

Obec může podle § 59 odst. 2 zákona o odpadech zavést v rámci obecního systému multikomoditní soustřeďování odpadů, tj. společné soustřeďování odpadů plastu, nápojových kartonů, skla a kovů v různé kombinaci. Obec i provozovatel zařízení (dotřídování odpadu, třídící linka) jsou podle zákona o odpadech povinni vést průběžnou evidenci odpadů

samostatně za každý druh odpadu a pro periodický svoz odpadu dostačuje měsíční interval záznamů (druh, kategorie a množství odpadu).

Obec provede záznam v evidenci o produkci odpadu v měsíčním intervalu podle údajů, které jí předá provozovatel dotřídování pod evidenčním kódem původce odpadu (A00), a to s využitím skutečných kódů pro následující druhy odpadu: 20 01 01 nápojové kartony (do roku 2024 než začne platit nový osmimístný kód 20 01 01 01 kompozitní a nápojové kartony), 20 01 02 sklo, 20 01 39 plast, 20 01 40 kov. Tento metodický návod MŽP nabyl účinnosti dnem 14.10.2022.

Na základě tohoto metodického návodu dojde k odstranění evidenčních rozdílů při vícekomoditním sběru odpadu. Minimální rozdíly u jiných druhů odpadů vznikají v zaokrouhlování evidovaných hodnot, což by mělo být sjednoceno tím, že se budou vždy evidovat hodnoty v tunách s třemi desetinnými místy u všech uvedených evidencí.

A. 5 Shrnutí a závěr analytické části

V předchozím textu byl popsán celý způsob nakládání s odpady v obci Prušánky. Byla posouzena produkce odpadů, jejich skladba, náklady a příjmy obce. Bylo provedeno srovnání produkce odpadů s průměrnými hodnotami v rámci Jihomoravského kraje, velikostní skupiny 1-4 tis. ob. a ČR.

Z podkladů je patrné, že obec Prušánky má vysokou produkci komunálních odpadů, a to 361 kg/ob., v roce 2023. Z toho 220 kg/ob. tvořil směsný komunální odpad a 37 kg/ob. tvořil objemný odpad. Jedná se o dva nejvýznamnější druhy odpadů, které jsou z 50 % odstraňovány na skládkách a z 50 % předány k energetickému využití (ZEVO). Jejich produkce v součtu činila 257 kg/ob.

Současná platná legislativa stanovuje pro uplatnění tzv. recyklační slevy v letošním roce limit 170 kg na osobu s progresí do roku 2029 na 120 kg na obyvatele. Od roku 2030 bude zcela zakázáno odstraňovat směsný komunální odpad na skládky. Odpadové hospodářství je velmi důležitým pilířem struktury obce.

Obec má vybudovanou síť sběrných míst pro plasty, papír, kovy, jedlé oleje a tuky, textil a oděvy.

Z podkladů je patrné, že v obci je kladen vysoký důraz na odpadové hospodářství. Obec provedla řadu významných kroků ke snížení produkce SKO i zvýšení výtěžnosti tříděného odpadu. Zároveň učinila zásadní rozhodnutí a změny vedoucí k vyrovnané ekonomické bilanci.

B. Návrhová část

B. 1 Východiska pro návrhovou část

B. 1. 1 Právní úprava hospodaření v obcích

Oblast nakládání s odpady legislativně určuje od 1.1.2021 nový zákon č. 541/2020 Sb. o odpadech. Tento zákon nahrazuje zákon č. 185/2001 Sb. a zapracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje:

- a) pravidla pro předcházení vzniku odpadů a pro nakládání s nimi při dodržování ochrany životního prostředí, ochrany lidského zdraví a trvale udržitelného rozvoje a při omezování nepříznivých dopadů využívání přírodních zdrojů a zlepšování účinnosti tohoto využívání;
- b) práva a povinnosti osob v odpadovém hospodářství;
- c) působnost orgánů veřejné správy v odpadovém hospodářství.

Odpad je každá movitá věc, které se osoba zbavuje nebo má úmysl nebo povinnost se jí zbavit. Základní povinností každého původce odpadů je předcházet vzniku odpadů, dále vzniklé odpady zařazovat podle katalogu odpadů, vzniklé odpady předávat pouze osobě oprávněné podle zákona o odpadech, odpady shromažďovat odděleně, vést evidenci odpadů a platit poplatky stanovené zákonem za ukládání odpadů na skládkách. U odpadů produkovaných občany přebírá veškeré povinnosti obec, a to od okamžiku, kdy nepodnikající fyzická osoba odpad odloží na místě obcí k tomu určeném. Obec se současně stává vlastníkem tohoto odpadu. Obec se v této oblasti řídí vydanou obecně závaznou vyhláškou (OZV), která určuje systém nakládání s odpady. Obec je podle zákona o odpadech povinna zajistit místa pro odkládání veškerého komunálního odpadu produkovaného fyzickými nepodnikajícími osobami na jejím katastrálním území. Obec je povinna zajistit místa pro oddělené soustředování složek komunálního odpadu, minimálně nebezpečných odpadů, papíru, plastů, skla, kovů, biologicky rozložitelných odpadů rostlinného původu a jedlých olejů a tuků, a od 1.1.2025 také pro sběr textilu. Původci, kteří produkují odpad podobný komunálnímu odpadu, mohou na základě smlouvy s obcí využít systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů zavedeného obcí. Smlouva musí být písemná a musí obsahovat vždy výši sjednané ceny za tuto službu.

Fyzické osoby a původci odpadů zapojení do systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů zavedeného obcí jsou povinni v souladu s obecně závaznou vyhláškou obce komunální odpad a odpad podobný komunálnímu odpadu třídit a odkládat odděleně na místa k tomu obcí určená, pokud s odpadem nenakládají nebo se jej nezbavují jiným způsobem stanoveným zákonem o odpadech.

B. 1. 2 Platné legislativní předpisy v odpadovém hospodářství ČR

V současné době je problematika odpadového hospodářství ČR řízena těmito předpisy:

Zákony:

541/2020 Sb., o odpadech;

542/2020 Sb., o výrobcích s ukončenou životností;

477/2001 Sb., o obalech.

Vyhlášky:

8/2021 Sb., o Katalogu odpadů a posuzování vlastností odpadů (Katalog odpadů);

273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady;

345/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s vozidly s ukončenou životností;

16/2022 Sb. o podrobnostech nakládání s některými výrobky s ukončenou životností.

Nařízení vlády:

352/2014 Sb. o Plánu odpadového hospodářství České republiky pro období 2015-2024.

B. 1. 2. 1 Zákon č. 541/2020 Sb. o odpadech

Od 1. ledna 2021 nabyl účinnosti nový zákon č. 541/2020 Sb. o odpadech, který do české národní legislativy zapracoval příslušné předpisy Evropské unie a upravil pravidla pro předcházení vzniku odpadů a pro nakládání s ním, práva a povinnosti osob v odpadovém hospodářství a působnost orgánů veřejné správy v odpadovém hospodářství. Odpadové hospodářství je založeno na hierarchii, podle níž je prioritou předcházení vzniku odpadu, a nelze-li vzniku odpadu předejít, pak v následujícím pořadí jeho příprava k opětovnému použití, recyklace, jiné využití, včetně energetického využití, a není-li možné ani to, jeho odstranění.

Cíle odpadového hospodářství ČR uvedené v zákoně o odpadech:

- 1 Zvýšit do roku 2025 úroveň přípravy k opětovnému použití a úroveň recyklace komunálních odpadů nejméně na 55 % celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
- 2 Zvýšit do roku 2030 úroveň přípravy k opětovnému použití a úroveň recyklace komunálních odpadů nejméně na 60 % celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
- 3 Zvýšit do roku 2035 úroveň přípravy k opětovnému použití a úroveň recyklace komunálních odpadů nejméně na 65 % celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
- 4 Odstraňovat uložením na skládku v roce 2035 a v letech následujících nejvýše 10 % z celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky.
- 5 Energeticky využívat v roce 2035 a v letech následujících nejvýše 25 % z celkové hmotnosti komunálních odpadů vyprodukovaných na území České republiky; toto množství může být navýšeno o rozdíl mezi množstvím komunálních odpadů, které mohly být uloženy na skládku podle bodu 4, a skutečným množstvím komunálních odpadů uložených na skládku. Vybraná ustanovení v novém zákoně o odpadech, která se týkají obcí Obec je původce odpadu od okamžiku, kdy občan odloží odpad na místo určené obcí k jeho odložení.

Obec:

- je povinna přebrat veškerý komunální odpad vznikající na jejím území při činnosti občanů,
- je povinna určit místa pro oddělené soustředování komunálního odpadu, min. nebezpečného odpadu, papíru, plastu, skla, kovu, bioodpadu a jedlých olejů a tuků,
- je povinna zajistit, aby odděleně soustředované recyklovatelné složky komunálního odpadu tvořily v kalendářním roce 2025 a následujících letech alespoň 60 %, v kalendářním roce 2030 a následujících letech alespoň 65 % a v kalendářním roce 2035 a následujících letech alespoň 70 % z celkového množství komunálních odpadů, kterých je v daném kalendářním roce původcem. Do výpočtu podílu mohou být zahrnuty rovněž odděleně soustředované recyklovatelné složky komunálního odpadu vznikající na území obce při činnosti nepodnikajících fyzických osob, které nejsou předávány do obecního systému. Ke splnění této povinnosti obec nastaví obecní systém odpadového hospodářství (dále jen „obecní systém“). Obecní systém může obec nastavit obecně závaznou vyhláškou,
- je povinna nastavit obecní systém odpadového hospodářství – může vydat OZV,
- může určit nakládání se stavebními odpady, movitými věcmi – neodpady (např. využitelný nábytek a jiné výrobky), výrobky s ukončenou životností (elektrozařízení, světelné zdroje, přenosné baterie, pneumatiky), rostlinnými zbytky z údržby zeleně, zahrad (komunitní kompostování), pokud je vydána OZV o systému OH,

- může přebírat komunální odpad od podnikatelů, kteří se na základě písemné smlouvy zapojí do systému OH obce, pokud je vydána OZV o systému OH, může v OZV stanovit povinnost zajistit si pro soustředování odpadu sběrné nádoby na směsný komunální odpad a pravidla pro jeho soustředování,
- stanovit povinnost zajistit si pro soustředování odpadu sběrné nádoby stanoveného typu o dostatečném objemu,
- stanovit fyzickým osobám povinnost plnit sběrné nádoby tak, aby je bylo možno uzavřít a odpad z nich při manipulaci nevypadával,
- stanovit zákaz odkládat do sběrných nádob jiné složky komunálních odpadů, než pro které jsou jednotlivé nádoby určeny,
- uložit povinnost přistavit sběrné nádoby na směsný komunální odpad v určené dny a doby na určená místa,
- je povinna informovat veřejnost 1x ročně o systému a výsledcích OH obce, včetně nákladů na zajištění OH obce.

Evidence a ohlašování odpadů:

- Původce odpadu, tj. také obec, je povinen vést průběžnou evidenci o odpadu.
- Eviduje se – druh, kategorie, množství, způsob nakládání, původce, partner – komu byl odpad předán.
- Hlášení o odpadech podává subjekt, který má produkci víc než 600 kg nebezpečného odpadu nebo 100 t ostatního odpadu za rok, a provozovatel zařízení pro nakládání s odpady – hlášení se musí podat nejpozději do 28.2. následujícího roku.
- Hlášení o obecním systému – původce odpadu, který vyprodukoval nebo nakládal v uplynulém kalendářním roce s více než 600 kg nebezpečných odpadů a/nebo s více než 100 t ostatních odpadů, je povinen zaslat do 28. února následujícího roku hlášení souhrnných údajů z průběžné evidence za uplynulý kalendářní rok. Forma hlášení je uvedena ve vyhlášce č. 273/2021 Sb. o podrobnostech nakládání s odpady a obsahuje 14 tabulek, které musí obec vyplňovat.

Provozovatel zařízení pro nakládání s odpady, pokud přebírá komunální odpad od občanů, musí do 15. 1. následujícího roku oznámit příslušné obci, na jejímž území odpad vznikl, druh a množství převzatých odpadů.

Školní sběr – škola může přebírat papír, plast a kov z domácností a je následně vlastníkem zde odloženého odpadu. Původcem odpadu ze školního sběru je však obec – škola má povinnost do 15.1. následujícího roku předat obci údaje o sběru odpadu za předchozí rok – druh, množství a partner, kterému odpad předala.

Působnost obecních úřadů v odpadovém hospodářství.

Obec:

- kontroluje, zda občané obce nakládají s odpady pouze v souladu se zákonem o odpadech,
- kontroluje, zda podnikatelé, kteří využívají obecní systém nakládání s odpady, mají smlouvu s obcí,
- kontroluje, zda podnikatelé nezapojení v systému odpadového hospodářství obce, mají zajištěno nakládání s odpady v souladu se zákonem, projednává přestupky.

Přestupky obce

Obec se dopustí přestupku tím, že

- nepřebere od obyvatel komunální odpad,
- neurčí místa pro oddělené soustředování komunálních odpadů,
- nezajistí splnění stanoveného podílu odděleně soustředované recyklovatelné složky z celkového množství komunálních odpadů,

- nesplní některou z informačních povinností,
- nezašle ve stanovené lhůtě a ve stanoveném rozsahu hlášení o obecním systému odpadového hospodářství.

Za přestupek lze obci uložit pokutu do

- 100 000 Kč (nesplní některou z informačních povinností)
- 200 000 Kč (nezajistí splnění podílu recyklovatelné složky z celkového množství komunálního odpadu, nezašle ve stanovené lhůtě a ve stanoveném rozsahu hlášení o obecním systému),
- 10 000 000 Kč (nepřebere od obyvatel komunální odpad, neurčí místa pro oddělené soustřeďování komunálních odpadů).

Novinkami v rámci nového zákona jsou zejména zákaz skládkování využitelných odpadů, a to od roku 2030. Nově pro obce platí, že nemusí zpracovávat Plán odpadového hospodářství obce.

Provozovatel skládky nesmí od 1. ledna 2030 na skládku ukládat využitelné odpady, tj. odpady:

- a) jejichž výhřevnost v sušině je vyšší než 6,5 MJ/kg,
- b) které překračují limitní hodnotu parametru biologické stability AT4 stanovenou zákonem: spotřeba kyslíku po 4 dnech – AT4 <10 mg O₂/g sušiny (tj. jsou biologicky rozložitelné), nebo
- c) které je za stávajícího stavu vědeckého a technického pokroku možné účelně recyklovat (příloha č. 4 část E vyhlášky č. 273/2021 Sb.).

V neposlední řadě nový zákon řeší **ekonomické nástroje podporující recyklaci**, jimiž jsou poplatek za skládkování odpadů, nastavení slevy pro obce podle množství vyprodukovaných odpadů od občanů a podpora opětovného použití.

Zásadní změnou, kterou nový zákon přinesl, je **sazba poplatku** za skládkovaný odpad, kdy určitá hmotnost veškerého skládkovaného odpadu bude zpoplatněna jako **odpad zbytkový** a další produkce nad stanovený limit bude podléhat výši poplatku odpovídajícímu **využitelnému odpadu**. Jedná se o tzv. recyklační slevu, která se vztahuje pouze na obce. Mechanismus je nastaven v příloze č. 12 zákona o odpadech.

Celkové množství odpadů, na které se vztahuje v kalendářním roce výjimka pro zařazení do dílčího základu poplatku, se vypočte jako násobek počtu obyvatel obce a množství odpadů na jednoho obyvatele, podle tabulky níže.

Tímto limitem byla pro rok 2021 stanovena hranice na 200 kg odpadů/občana a tato hranice se bude každý rok o 10 kg snižovat až na 120 kg/občana v roce 2029. Cílovou hodnotou je tedy 120 kg/občana.

Tabulka č. 28 Množství odpadů, na které se vztahuje výjimka

Dílčí základ poplatku za ukládání	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Množství odpadu [kg/ob.]	200	190	180	170	160	150	140	130	120

Zdroj: zákon o odpadech

Z nového zákona o odpadech vyplývá, že by se základní složka poplatku měla postupně navýšit z 800 Kč/tunu až na 1 850 Kč/tunu uloženého odpadu viz tabulka níže.

Tabulka č. 29 Sazba pro jednotlivé dílčí základy poplatku za ukládání odpadů na skládku (v Kč/t)

Dílčí základ poplatku za ukládání	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále
Využitelného odpadu	800	900	1000	1250	1500	1600	1700	1800	1850	1850
Zbytkových odpadů	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800
Nebezpečných odpadů	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
Vybraných technologických odpadů	45	45	45	45	45	45	45	45	45	45
Sanačních odpadů	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000

Zdroj: zákon o odpadech, vlastní zpracování

Využitelný odpad je např. směsný komunální odpad, který neprošel vytříděním a je uložen přímo na skládku, ale třeba i velkoobjemový odpad.

B. 1. 2. 2 Prováděcí vyhláška č. 273/2021 Sb. k zákonu o odpadech

Vybraná ustanovení, která se váží k činnosti obce jako původce odpadu:

Před uložením odpadů na skládku musí být zvolen takový způsob úpravy, případně kombinace způsobů úpravy odpadu, který zajistí nejnižší možný dopad uložených odpadů na životní prostředí a lidské zdraví. V případě odpadu katalogového čísla 20 03 01 – směsný komunální odpad se za úpravu odpadů před jejich uložením na skládku považuje případ, kdy původce odpadu zajistil při soustředování tohoto odpadu vytřídění všech ostatních složek komunálních odpadů, které produkuje. Pokud je původcem tohoto odpadu obec, považuje se požadavek za splněný, pokud obec zajišťuje místa pro oddělené soustředování odpadu v souladu s požadavky této vyhlášky.

V případě odpadu katalogového čísla 20 03 07 – objemný odpad je nově stanovena povinnost dotřídňovat objemný odpad před uložením na skládku, která platí již od 1.1.2023. Za úpravu objemného odpadu před jeho uložením na skládku se považuje případ, kdy původce odpadu zajistil při jeho soustředování vytřídění alespoň kovů, plastů a dřeva velkých rozměrů.

B. 1. 3 Navržená opatření

B. 1. 3. 1 Snížení produkce odpadů

Pro snížení produkce odpadů lze doporučit následující kroky:

- zintenzivnit osvětu, vzdělávání i informovanost občanů o správném nakládání s odpady, s důrazem na předcházení vzniku odpadů, třídění využitelných odpadů plast, papír, sklo, kov, nápojový karton, bioodpad, dřevo a na minimalizaci SKO,
- realizovat adresnou evidenci nádob pomocí identifikačních čipů a adresné sledování výsypů nádob na SKO, systém vyhodnocovat,
- při výsypu nádoby na SKO kontrolovat, zda neobsahují nevhodné odpady,
- zavést cílené třídění odpadů přijímaných v rámci sběrného místa, tak aby došlo k poklesu produkce objemného odpadu ve prospěch ostatních složek (dřevo, plasty, kovy apod.),
- zavést separaci odpadu v základní škole.

B. 1. 3. 2 Zvýšení efektivity třídění odděleného sběru

Pro zvýšení efektivity odděleného sběru lze doporučit následující opatření:

- vyhodnotit stávající intervaly výklopu podle naplněnosti nádob a upravit intervaly svozu odpadu,

- b) úprava sběrné sítě, jako vznik nových hnízd nebo doplnění stávajících není nutná, obec realizuje pytlový sběr u plastu a papíru, čímž je donášková vzdálenost pro občany u těchto odpadů minimální,
- c) provést fyzickou analýzu odpadů z těchto nádob. Z důvodu důvěryhodnosti provést tuto analýzu přímo na místě, ideálně v odpoledních hodinách, kdy lze předpokládat přítomnost místních obyvatel,
- d) do evidence odpadů obce zapojit výkupny, kam občané města odevzdávají kovové odpady, také zapojit do evidence sběr kovů dobrovolnými hasiči či složkami obce (školská zařízení, služby obce aj.) a zvýšit tak produkci tříděných odpadů, odměnu ze systému EKO-KOM, a.s. i recyklační cíl,
- e) v Hlášení o nakládání s odpady zařazovat nebezpečné komunální odpady pod katalogová čísla 20. Odpad kat. č. 13 02 08* Jiné motorové, převodové a mazací oleje zařadit pod kód 20 01 26* Olej a tuk neuvedený pod číslem 20 01 26. 15 01 10* Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné zařadit pod kód 20 01 27* Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice obsahující nebezpečné látky, tak zvýšit produkci tříděných odpadů i recyklační cíle.

B. 1. 3. 3 Zvýšení efektivity nakládání s ostatními odpady

- a) Pořízení nájezdové automobilové váhy pro skladovací a recyklační plochu stavebního odpadu.

B. 1. 3. 4 Snížení nákladovosti celého systému

- a) přehodnotit stávající cenové podmínky se svozovou společností, a to ve vazbě na plnění slevy na poplatku za skládkované odpady,
- b) zaměřit se na cílenou informační kampaň pro živnostníky. Využít pravomoci uvedené v ustanovení § 147 zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech a provádět kontroly podnikatelů, zda mají zajištěno nakládání s odpady v souladu s tímto zákonem. V případě, kdy zneužívají systém města nastavit podmínky, aby mohli úplatně využívat systém týkající se tříděného odpadu,
- c) přehodnotit stávající výši poplatku tak, aby byl systém OH ekonomicky soběstačný.

B. 1. 3. 5 Posouzení navržených doporučení s platnými právními předpisy

V kapitole B. 1.2.1 - jsou uvedeny legislativní povinnosti obcí při hospodaření s odpady. Navržená doporučení jsou plně v souladu s těmito zákonnými pravidly a směřují obec k reálným úpravám odpadového systému s ohledem na již zavedený režim, místní zvyklosti a také na možnosti svozové společnosti. Zákonem č. 541/2020 Sb. o odpadech je stanoveno, že odpadové hospodářství je založeno na hierarchii odpadového hospodářství, podle níž je prioritou:

- a) předcházení vzniku odpadu, a nelze-li vzniku odpadu předejít, pak v následujícím pořadí
- b) jeho příprava k opětovnému použití, recyklace, jiné využití, včetně energetického využití, a
- c) není-li možné ani to, jeho
- d) odstranění

Navržená doporučení jsou v souladu s touto hierarchií odpadového hospodářství.

Ve studii navržená doporučení jsou v souladu s platnými právními předpisy ČR a také v souladu s hierarchií nakládání s odpady, včetně vývoje v následujících letech.

B. 1. 3. 6 Technickoekonomické posouzení navržených řešení

Navržená doporučení přispějí k úpravě odpadového systému tak, aby toky odpadů byly v souladu s legislativními požadavky, snižovalo se celkové množství odpadů a vytřídily se všechny využitelné složky.

Pro zavedení určitých změn nejsou potřebné finanční prostředky, protože jde o ryze organizační záležitosti v obci.

Doporučení v oblasti zintenzivnění osvěty, vzdělávání i informovanosti občanů o správném nakládání s odpady, s důrazem na předcházení vzniku odpadů, třídění využitelných odpadů – plast, papír, sklo, kov, nápojové kartony, bioodpad, dřevo a na minimalizaci SKO. Informační kampaň a osvětu zaměřenou na priority nakládání s odpady v obci Prušánky je vhodné naplánovat před doporučenými změnami v OH tak, aby byli občané dostatečně informováni. Nutné provádět opakovaně v délce min. 3 let, doporučuje se realizovat v každém roce.

Při realizaci je možné a vhodné využít AOS EKO-KOM, a.s., KÚ JMK a ostatní subjekty, které tyto aktivity podporují. Menší finanční část bude hrazena obcí – cca 30.000 Kč.

Pro zavedení evidence nádob pomocí čipů je nutná koordinace se svozovou společností a vzájemná dohoda na technických i faktických možnostech. Obvykle jsou tyto společnosti již nachystány na určité systémy a také je již mají zavedené. Pro realizaci je nutný identifikační čip na nádobě a na svozovém vozidle musí být čtecí zařízení. Čip obvykle pořizuje obec a hodnota 1 ks je cca 35 Kč. Za předpokladu, že je v obci cca 860 ks popelnic, činí náklady na čipy cca 30.100 Kč. Zařízení na vozidle je pořizováno svozovou společností a cena je rozmělněna do služby celkového svozu (tato zařízení jsou již na vozidlech obvykle naistalována). Zvýšený náklad bude kompenzován snížením množství vyvezených popelnic a je tak možné počítat s nulovým navýšením.

Doporučení kontroly nádob na SKO při výsypu, zda neobsahují nevhodné odpady. Vizuální prohlídka odložených odpadů v nádobě, kdy se identifikuje odpad, který do nádoby nepatří, by měla vyústit do situace, kdy nádoba není z tohoto důvodu vyvezena. Kontrolu provádí namátkově zaměstnanci úřadu obce před svozem a další prohlídka je realizována přímo pracovníky svozového vozidla, kteří mají povinnost každou nádobu před výklopem zkontrolovat. Tato činnost nevyžaduje žádné další finanční prostředky. Vhodné je pak o důvodu nevyvezení nádoby informovat vlastníka nádoby, například malou samolepicí etiketou s patřičnou informací (žhavý popel, stavební odpady, plasty, bioodpad apod.).

Doporučení na cílené třídění odpadu v rámci sběrného místa předpokládá osvětovou činnost a do úspěšného zavedení průběžnou kontrolu navážených odpadů od občanů. Navýšení nákladů se v tomto opatření nepředpokládá.

Zavést separaci odpadu v základní škole. Jedná se o organizačně technické opatření, např. vybavení školy separačními koši, nutná investice je řádově v desítkách tis. Kč.

Opatření na vyhodnocení intervalu výklopu nepředpokládá dodatečné náklady, pouze důslednou kontrolu zaměstnanců obce ve svozové dny.

Opatření na snížení nákladovosti jsou administrativního charakteru a nepředpokládá se pro jejich realizaci vznik dodatečných nákladů.

B. 1. 3. 7 Návrh financování navržených opatření

S ohledem na stávající úroveň nakládání s odpady v obci Prušánky lze celkové výdaje na optimalizaci vyčíslit následovně:

a) informační kampaň	30 000 Kč/rok
b) pořízení čipů	30 100 Kč jednorázově
c) zavedení separace VO v rámci SD	0 Kč
d) pořízení nájezdové váhy	98 000 Kč jednorázově

Dopad do provozních výdajů lze odhadnout následovně:

a) odklonění části VOO	- 18 000 Kč/rok
b) tržba ze školního sběru papíru	- 10 000 Kč/rok

C. Zhodnocení souladu navržených řešení s POH kraje a s platnými právními předpisy

C. 1 Posouzení navržených doporučení s POH Jihomoravského kraje

Zastupitelstvo Jihomoravského kraje ve svém 23. zasedání dne 17.12.2015 usnesením č. 2255/15/Z23 schválilo Plán odpadového hospodářství Jihomoravského kraje pro období 2016-2025 a vydalo obecně závaznou vyhlášku Jihomoravského kraje č. 1/20216, kterou se vyhláší závazná část Plánu odpadového hospodářství Jihomoravského kraje 2016-2025.

Plán představuje dlouhodobou strategii určující základní směr v nakládání s hlavními skupinami odpadů v zájmu splnění 4 strategických cílů:

- předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů,
- minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí,
- udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se evropské "recyklační společnosti",
- maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství.

Navržené řešení je plně v souladu s Plánem odpadového hospodářství České republiky a zavazuje se k plnění evropských cílů ve všech oblastech nakládání s odpady. Strategie plně respektuje hierarchii způsobu nakládání s odpady s cílem odklonu odpadů ze skládek prostřednictvím předcházení vzniku odpadů, přípravy k opětovnému použití, recyklaci a dalších způsobů využití odpadů. Z priorit rovněž vyplynula potřeba optimalizovat síť zařízení k nakládání s odpady s ohledem na plnění stanovených cílů a zejména budoucího zákazu skládkování směsného komunálního odpadu, recyklovatelných a využitelných odpadů. Závazná část Plánu odpadového hospodářství JMK je závazným podkladem pro zpracování plánů odpadového hospodářství obcí, pro rozhodovací a koncepční činnosti příslušných správních úřadů, kraje a obcí v oblasti odpadového hospodářství a podkladem pro zpracovávání územně plánovací dokumentace kraje.

V zájmu splnění strategických cílů odpadové politiky ČR a plnění POH ČR je nutno přijmout v JMK následující zásady pro nakládání s odpady:

- a) Předcházet vzniku odpadů prostřednictvím plnění „Programu předcházení vzniku odpadů ČR“, „Programu předcházení vzniku odpadů JMK“ a dalšími opatřeními podporujícími omezování vzniku odpadů.
- b) Při nakládání s odpady uplatňovat hierarchii nakládání s odpady. S odpady nakládat v pořadí: předcházení vzniku, příprava k opětovnému použití, recyklace, jiné využití (například energetické využití) a na posledním místě odstranění (bezpečné odstranění) odpadů, a to při dodržení všech požadavků, právních předpisů, norem a pravidel pro zajištění ochrany lidského zdraví a životního prostředí. Při uplatňování hierarchie nakládání s odpady podporovat možnosti, které představují nejlepší celkový výsledek z hlediska dopadu na životní prostředí. Zohledňovat celý životní cyklus výrobků a materiálů. Zaměřit se na snižování vlivu nakládání s odpady na životní prostředí.
- c) Podporovat způsoby nakládání s odpady, které využívají odpady jako zdroje surovin, kterými jsou nahrazovány primární přírodní suroviny.
- d) Podporovat nakládání s odpady, které vede ke zvýšení hospodářské využitelnosti odpadů.
- e) Podporovat přípravu na opětovné použití a recyklaci odpadů.
- f) Nepodporovat skládkování nebo spalování recyklovatelných materiálů.
- g) U zvláštních toků odpadů je možno připustit odchýlení se od stanovené hierarchie nakládání s odpady, je-li to odůvodněno zohledněním celkových dopadů životního cyklu u těchto odpadů a nakládání s nimi.

- h) Při uplatňování hierarchie nakládání s odpady reflektovat zásadu předběžné opatrnosti a předcházet nepříznivým vlivům nakládání s odpady na lidské zdraví a životní prostředí.
- i) Při uplatňování hierarchie nakládání s odpady zohlednit zásadu udržitelnosti včetně technické proveditelnosti a hospodářské udržitelnosti.
- j) Při uplatňování hierarchie nakládání s odpady zajistit ochranu zdrojů surovin, životního prostředí, lidského zdraví s ohledem na hospodářské a sociální dopady.
- k) Jednotlivé způsoby nakládání s odpady v rámci JMK musí vytvářet komplexní celek zaručující co nejmenší negativní vlivy na životní prostředí a vysokou ochranu lidského zdraví

C. 1. 1 Cíle, zásady a opatření kraje na období 2016-2025, pro nakládání s vybranými odpady

Za účelem splnění cílů POH ČR je nezbytné v JMK plnit následující cíle:

- Od roku **2016 podporovat zavedený tříděný sběr** minimálně pro odpady z **papíru, plastů, skla a kovů** u všech obcí JMK.
- Do roku **2020 zvýšit nejméně na 50 % hmotnosti KO celkovou úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklaci** alespoň u odpadů z materiálů jako jsou **papír, plast, kov, sklo**, pocházejících z **domácností**, případně odpady jiného původu, pokud jsou tyto odpady podobné odpadům z domácností.
- **Směsný komunální odpad** (po vyřídění materiálově využitelných složek, nebezpečných složek a biologicky rozložitelných odpadů), **zejména energeticky využívat v zařízeních k tomu určených v souladu s platnou legislativou.**
- **Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů ukládaných na skládky** tak, aby podíl této složky činil v **roce 2020 nejvíce 35 % hmotnosti** z celkového množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů vyprodukovaných v roce 1995.

C. 1. 2 Dotační možnosti pro změnu systému nakládání s odpady

Hlavním dotačním zdrojem pro realizace změny systému nakládání s odpady je programové období 2021–2027 Operační program Životní prostředí. V rámci OPŽP bude z Fondu soudržnosti a Evropského fondu pro regionální rozvoj možné využít dotace na financování ochrany a zlepšování kvality životního prostředí v České republice.

Dotační možnosti pro oblast odpadového hospodářství jsou specifikovány ve specifickém cíli 1.5. - Podpora přechodu k oběhovému hospodářství. V rámci specifického cíle budou podporovány zejména aktivity vedoucí k přechodu na principy oběhového hospodářství a zlepšení uplatňování hierarchie nakládání s odpady, a to prostřednictvím investic zejména do prevence vzniku, znovuvyužití a recyklace odpadu.

V oblasti prevence vzniku odpadů budou podporovány zejména:

- kompostéry pro předcházení vzniku komunálních odpadů,
- RE-USE centra pro opětovné použití výrobků včetně aktivit pro opravy a prodloužení životnosti výrobků, podpora prevence vzniku textilního a oděvního odpadu,
- budování infrastruktury potravinových bank,
- podpora prevence vzniku odpadů z jednorázového nádobí nebo jednorázových obalů.
- v oblasti materiálového a energetického využití odpadů bude podporována zejména:
- výstavba a modernizace sběrných dvorů, doplnění a zefektivnění systému odděleného sběru/svozu zejména komunálních odpadů včetně podpory door-to-door systémů a zavádění systémů PAYT ("Pay-as-You-Throw"),
- podpora třídících a dotřídovacích systémů (včetně úpravy) pro separaci ostatních odpadů,

- budování zařízení pro úpravu a zpracování čistírenských odpadních kalů z čistíren odpadních vod včetně úpravy vyčištěných odpadních vod pro jejich opětovné využívání,
- výstavba a modernizace zařízení pro materiálové využití odpadů,
- výstavba a modernizace zařízení pro energetické využití odpadů včetně překládacích stanic,
- budování a modernizace zařízení pro chemickou recyklaci odpadů,
- budování a modernizace zařízení pro sběr a nakládání s nebezpečnými odpady.

Očekávaným příspěvkem uvedených aktivit ke specifickému cíli je z hlediska dalšího směřování odpadového hospodářství naplňování strategických cílů Plánu odpadového hospodářství České republiky a to:

1. předcházet vzniku odpadů a snižovat měrnou produkci odpadů,
2. minimalizovat nepříznivé účinky vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí,
3. zajistit udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se k evropské „recyklační společnosti“,
4. maximálně využívat odpady jako náhradu primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství.

Cílem je dosáhnout intenzivního přechodu odpadového hospodářství na principy oběhového hospodářství tak, aby byla splněna nově stanovená pravidla pro nakládání s odpady – závazné cíle pro recyklaci komunálních odpadů, závazné cíle pro omezení skládkování odpadů, nové povinnosti pro třídění komunálních odpadů, závazné cíle pro recyklaci obalových odpadů, závazné cíle v oblasti třídění jednorázových plastových výrobků vyplývající z evropské legislativy a byla dodržována evropská hierarchie nakládání s odpady.

Hlavními cílovými skupinami jsou:

- obce jako původci komunálního odpadu, přičemž se může jednat o samotné obce, jejich svazky nebo obchodní korporace vlastněné veřejnými subjekty;
- subjekty podnikající v oblasti nakládání s odpady nebo nakládání s potravinami bez ohledu na jejich právní formu.

C. 1. 3 Harmonogram implementace navržených řešení do praxe

Harmonogram implementace navržených opatření, která znamenají významnou investici, lze pak vytvořit na základě vyhlášených dotačních titulů. Opatření, která neznamenaí výraznou ekonomickou náročnost a budou realizována z vlastních zdrojů, lze implementovat okamžitě. Jedná se zejména o pravidelnou informační kampaň ve vztahu k občanům s využitím například komunikačních nástrojů společnosti EKO-KOM, a.s.

C. 1. 4 Určení cílového stavu a způsobu vyhodnocování

Níže jsou uvedeny Indikátory odpadového hospodářství obce, kterými je průběžně hodnocen stav a vývoj odpadového hospodářství obce a mající vazbu na cíle uvedené v návrhové části této studie. Vyhodnocení by mělo být provedeno 1 x ročně a v návaznosti na toto vyhodnocení přijmout případná další opatření či postupy ke zlepšení systému nakládání s odpady v obci.

Tabulka č. 30 Indikátory k hodnocení odpadového hospodářství obce

	Název indikátoru	Vyjádření indikátoru	Zdroj dat	Požadovaná hodnota	Zjištěná hodnota v roce 2023
1	Celková produkce odpadů	Indikátor je vyjádřen v t/rok	Evidence odpadů	Snižovat produkci*	2475,12
2	Produkce komunálních odpadů	Indikátor je vyjádřen v t/rok	Evidence odpadů	Snižovat produkci*	873,41
3	Produkce komunálního odpadu na obyvatele	Indikátor je vyjádřen kg/ob./rok	Evidence odpadů Evidence obyvatel	Snižovat produkci*	399,0
4	Produkce směsného komunálního odpadu	Indikátor je vyjádřen v t/rok	Evidence odpadů	Snižovat produkci*	481,2
5	Produkce směsného komunálního odpadu na obyvatele	Indikátor je vyjádřen kg/ob./rok	Evidence odpadů Evidence obyvatel	Snižovat produkci*	219,8
6	Produkce objemného odpadu	Indikátor je vyjádřen v t/rok	Evidence odpadů	Snižovat produkci*	81,6 t
7	Produkcí objemného odpadu na obyvatele	Indikátor je vyjádřen kg/ob./rok	Evidence odpadů Evidence obyvatel	Snižovat produkci*	37,3
8	Produkce papíru na obyvatele	Indikátor je vyjádřen kg/ob./rok	Evidence odpadů Evidence obyvatel	Zvyšovat produkci*	28,3
9	Produkce plastu na obyvatele	Indikátor je vyjádřen kg/ob./rok	Evidence odpadů Evidence obyvatel	Zvyšovat produkci*	16,0
10	Produkce skla na obyvatele	Indikátor je vyjádřen kg/ob./rok	Evidence odpadů Evidence obyvatel	Zvyšovat produkci*	14,9
11	Bilance příjmů a výdajů OH	Indikátor je vyjádřen v Kč/ob.	Příjmy a výdaje obce v oblasti OH	Vyrovnaná bilance*	-197

*Indikátor nemá stanovenou konkrétní cílovou hodnotu. Jedná se pouze o sledovanou hodnotu v letech.

D. Shrnutí – závěr

V rámci Studie optimalizace obecního systému nakládání s komunálními odpady v obci Prušánky byla zpracována dostupná data o odpadovém hospodářství obce. Byly vyhodnoceny jednotlivé produkované komunální odpady v rozsahu odděleného soustředování složek komunálních odpadů. Současně byly zohledněny již nové povinnosti vyplývající ze zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech.

Obec Prušánky má již nyní efektivně nastavený systém odpadového hospodářství. Systematické kroky a opatření, které již učinila, lze hodnotit jako správné a vedou k požadovanému cíli, tj. zvýšit míru separace využitelných složek komunálního odpadu, snížit množství směšného komunálního odpadu a mít vyrovnanou ekonomickou bilanci. Uplatněním navržených opatření by mělo v obci dojít k dalšímu zlepšení odpadového hospodářství. Zastupitelé obce soustavně pracují na zlepšení jednotlivých částí tohoto systému (separace, evidence, ekonomika), řeší vznikající problémy a jsou ochotni hledat inovativní řešení.

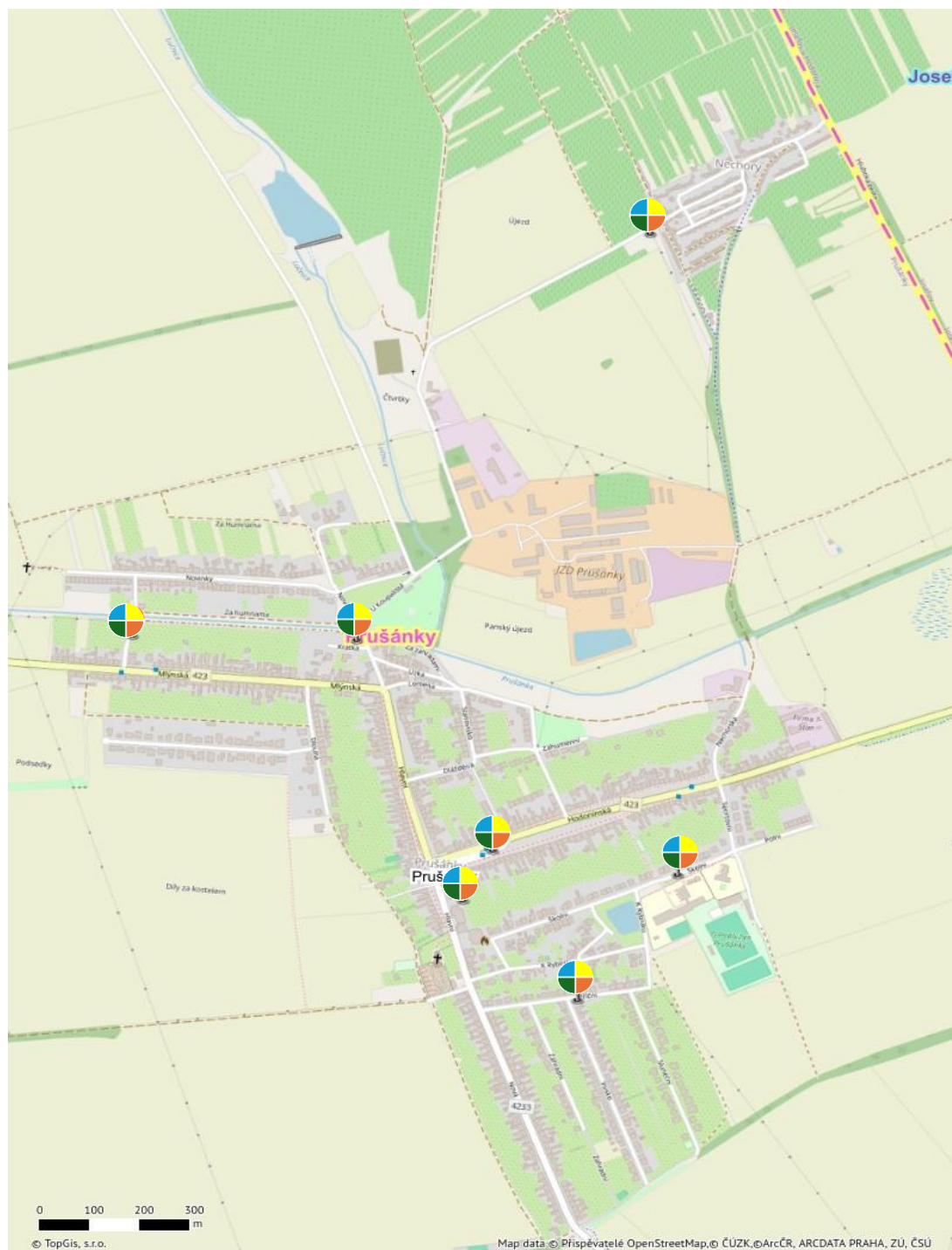
Legislativní vývoj se v ČR a celé Evropě ubírá ke znevýhodnění skládkování směšných komunálních odpadů a od roku 2030 k jejich úplnému zákazu skládkování. Jediná možnost, jak v obcích nakládání s odpady udržet na rozumné finanční výši, je snížit množství produkovaného SKO a zvýšit množství separovaných využitelných odpadů. V nejlepším případě by odpad vůbec neměl vzniknout – důraz na prevenci vzniku odpadu. Samozřejmostí je masivní informační kampaň směrem k občanům, která by měla začít u předcházení vzniku odpadů, maximální separace využitelných odpadů a disciplína respektovat zavedený systém odpadového hospodářství obce. Zásady zavedeného systému se musí odrazit v aktuální obecně závazné vyhlášce o systému odpadového hospodářství.

Zpracovatel studie doporučuje spolupracovat s odbornými subjekty, které mají zkušenosti v oblasti odpadového managementu a pomohou systém odpadového hospodářství v obci postupně upravit tak, aby se stal pro obyvatele pohodlným, jednoduchým, a přitom pro obec finančně únosným. Je vhodné realizovat postupné kroky a hledat ty nejoptimálnější a nejdostupnější možnosti řešení.

E. Příloha 1 – fotodokumentace sběrných sítí na tříděný odpad

Rozmístění kontejnerových míst v obci je uvedeno na obrázku č. 26 viz níže.

Obrázek č. 27 Rozmístění kontejnerových míst v obci

Fotodokumentace jednotlivých sběrných sítí.

Obrázek č. 28 Sběrné místo na ulici Hlavní COOP

Obrázek č. 29 Sběrné místo na ulici Příční

Obrázek č. 30 Sběrné místo na ulici Školní

Obrázek č. 31 Sběrné místo na ulici Hodonínská

Obrázek č. 32 Sběrné místo na ulici Mlýnská-Novinky

Obrázek č. 33 Sběrné místo na ulici Krátká

Obrázek č. 34 Sběrné místo Nechory

Rozmístění 3 ks velkokapacitních kontejnerů na biologicky rozložitelný odpad v obci.

Obrázek č. 35 Velkokapacitní kontejner na ulici Hlavní na okraji obce

Obrázek č. 36 Velkokapacitní kontejner Nechory (1)

Obrázek č. 37 Velkokapacitní kontejner Nechory (2)

